

แนวทางการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหา
ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้
และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก ภาคิน เกื้อกุล
รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 25

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2568

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหา
ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา

โดย พันเอก ภาคิน เกื้อกุล

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก ปราโมท หม่อมศิลา

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2568 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ ดีมาก

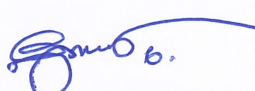
พลตรี

(เกียรติชัย โอภาโส)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

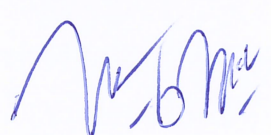
ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

พันเอก

(สุเทพ ยิ่งย่น)

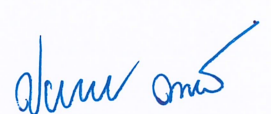
ประธานกรรมการ

พันเอกหญิง ดร.

(บงกช เทพจारी)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอก

(ปราโมท หม่อมศิลา)

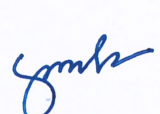
กรรมการ

พันเอกหญิง

(มนทิรา ยิ้มสมบุญ)

กรรมการ

พันเอกหญิง

(นวลสมร จรวงษ์)

กรรมการและเลขานุการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอก ภาคิน เกื้อกุล
เรื่อง	แนวทางการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา
วันที่	9 กันยายน 2568 จำนวนคำ : 12,127 จำนวนหน้า : 36
คำสำคัญ	กำลังทหารพราน, การก่อความไม่สงบ, จังหวัดชายแดนภาคใต้
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพและสถานการณ์ใช้กำลังหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา 2) เพื่อศึกษาปัญหาการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา

ผลการวิจัยสรุปว่าได้แนวทางการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ 1) แนวทางการพัฒนาศักยภาพของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน ควรมุ่งเน้นการฝึกอบรมที่เข้มข้น โดยเฉพาะด้านการต่อต้านระเบิดแสวงเครื่อง (IEDs) การโจมตีด้วยโดรน การปฏิบัติการข่าวสาร (IO) และการปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้าย 2) แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน ควรใช้แนวคิด เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และ 3) แนวทางการเสริมสร้างความมั่นคงในระยะยาว หน่วยทหารพรานควรเปลี่ยนบทบาทจาก ผู้ควบคุม เป็น ผู้ประสาน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ตามแนวทางที่ระบุไว้ในแผนความมั่นคงของสภาความมั่นคงแห่งชาติ

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Pakin Kuakul

TITLE: Guidelines for the use of force by the Ranger Regiment Task Force to resolve the unrest in the 3 southern border provinces and 4 districts of Songkhla Province.

DATE: 9 September, 2025 **WORD COUNT :** 12,127 **PAGES :** 36

KEY TERMS: Ranger forces, insurgency, Southernmost provinces of Thailand

CLASSIFICATION: Unclassified

The primary objectives of this research are as follows: 1. Study the deployment of the Ranger Regiment Task Force in addressing unrest in the three southern border provinces and four districts of Songkhla; 2. Examine related operational issues; and 3. Explore effective approaches for using the task force to resolve unrest in these areas.

The findings suggest the following approaches: 1. Capacity Development - Prioritize intensive training, especially in counter-IEDs, drone defense, information operations (IO), and counter-terrorism. 2. Public Engagement - Apply the concept of “Understand, Reach Out, Develop” to build trust with local communities. 3. Long-Term Security - Shift the Rangers' role from “controllers” to “coordinators” to support economic and social development, aligned with the National Security Council’s strategic plan.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในหัวข้อ แนวทางการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยความร่วมมือและสนับสนุนจากหลายภาคส่วน ข้าพเจ้าขอแสดงความขอบคุณอย่างสูงต่อทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชา หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน ที่ให้ความกรุณาอนุญาตและสนับสนุนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนอนุญาตให้ข้าพเจ้าเข้าสอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่อย่างใกล้ชิด อันนำไปสู่การได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่และบุคลากรในหน่วยงานราชการ ตลอดจนผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ที่ให้ความร่วมมือ ให้ข้อมูล และความคิดเห็นที่มีคุณค่าต่อการวิเคราะห์เชิงลึกในครั้งนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ผู้ให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง ด้วยความรู้ความสามารถ และความเอื้ออาทร ทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีทิศทางที่ชัดเจน มีโครงสร้างที่เหมาะสม และมีความสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณครอบครัว และเพื่อนร่วมงานทุกท่าน ที่ให้กำลังใจ และสนับสนุนข้าพเจ้าในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานวิจัย

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน ความมั่นคง และผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายเพื่อคลี่คลายสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
วิธีการศึกษา	4
ประโยชน์ที่ได้รับ	5
บทที่ 2 บทแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
หน่วยทหารพราน	6
การก่อความไม่สงบ	7
การป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ (ปปส.)	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
บทที่ 3 บทวิเคราะห์	
สภาพและสถานการณ์การใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน	13
การวิเคราะห์สภาพการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน	15
การวิเคราะห์ปัญหาการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน	18
การวิเคราะห์หาแนวทางการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน	20
บทที่ 4 บทอภิปรายผล	
สภาพและสถานการณ์การใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน	24
ปัญหาการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน	25
แนวทางการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน	26
บทที่ 5 บทสรุป และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	31
ข้อเสนอแนะ	35
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวก	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นั้นได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่ต้องการ คือ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง¹ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าวจึงมีแผนระดับ 2 คือ นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) ซึ่งมีเป้าหมาย คือการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต และหนึ่งในปัญหาความมั่นคงเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการแก้ไข คือ ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และในส่วนของกระทรวงกลาโหม ได้จัดทำแผนระดับ 3 คือ แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพด้านการป้องกันประเทศ² มุ่งเน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศ

การก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ นั้น มีความเป็นมาอย่างยาวนาน นับตั้งแต่กลุ่มผู้ปกครองเดิมในพื้นที่สูญเสียอำนาจ และผลประโยชน์ทางการเมือง ซึ่งกลายเป็นจุดเริ่มต้นของการก่อความไม่สงบ ไปจนถึงการก่อกบฏ หรือต่อต้านรัฐสยาม เกิดขึ้นหลายครั้งในอดีต³ จนเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 ได้มีเหตุการณ์ปล้นปืน ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการก่อความไม่สงบครั้งใหม่ ในยุคปัจจุบัน รัฐบาลไทย อนุมัติการใช้กำลัง เพื่อเข้าแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบ และความรุนแรงในพื้นที่จังหวัด 3 ชายแดนใต้ และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา⁴ ผลการใช้กำลังเข้าปฏิบัติการ สามารถบรรเทาแก้ไขเหตุการณ์ความไม่สงบและความรุนแรงให้ลดน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด

ปัจจุบัน หน่วยทหารพรานมีบทบาทสำคัญยิ่งในการรักษาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา เพราะทหารพรานเป็นกำลังกึ่งทหารที่มีอำนาจกำลังรบอยู่ระหว่างกำลังรบหลัก และกำลังประชาชนซึ่งจะมีความอ่อนตัว แต่การพิจารณาใช้ทหารพรานตามคุณลักษณะขีดความสามารถและข้อจำกัดของหน่วย จึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่หน่วยบังคับบัญชาจะพิจารณาใช้ให้เหมาะสม⁵

ในระดับยุทธศาสตร์นั้นตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ในประเด็นด้านความมั่นคง กำหนดให้การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นประเด็นสำคัญ เพื่อให้ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ได้รับการแก้ไขจนเกิดความสงบและสันติสุขอย่างยั่งยืน ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม ยึดถือปฏิบัติตามยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งศาสตร์พระราชา และการสร้างเสริมโอกาสในการเข้าถึงการบริการต่าง ๆ ของรัฐให้ทัดเทียมกับภูมิภาคอื่น⁶

ประเทศไทยในอดีตได้ต่อสู้กับการก่อความไม่สงบโดยพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ที่มีเป้าหมายล้มล้างการปกครองเดิม และแทนที่ด้วยการปกครองในระบอบคอมมิวนิสต์ ห้วงเวลาดังกล่าว กองทัพบก ได้เป็นผู้มีบทบาทเป็นผู้นำหลัก ร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วน และที่สำคัญคือประชาชนคนไทย ที่ให้ความร่วมมือสนับสนุนต่อสู้ ด้วยการใช้อำลัทธิทหาร กำลังกึ่งทหาร และกำลังประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการปฏิบัติงาน มีส่วนช่วยให้ ประสบความสำเร็จ จัดผู้ก่อความไม่สงบได้อย่างเด็ดขาด จนการแก้ไขปัญหาคือความไม่สงบในยุคสงครามเย็นให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี⁷

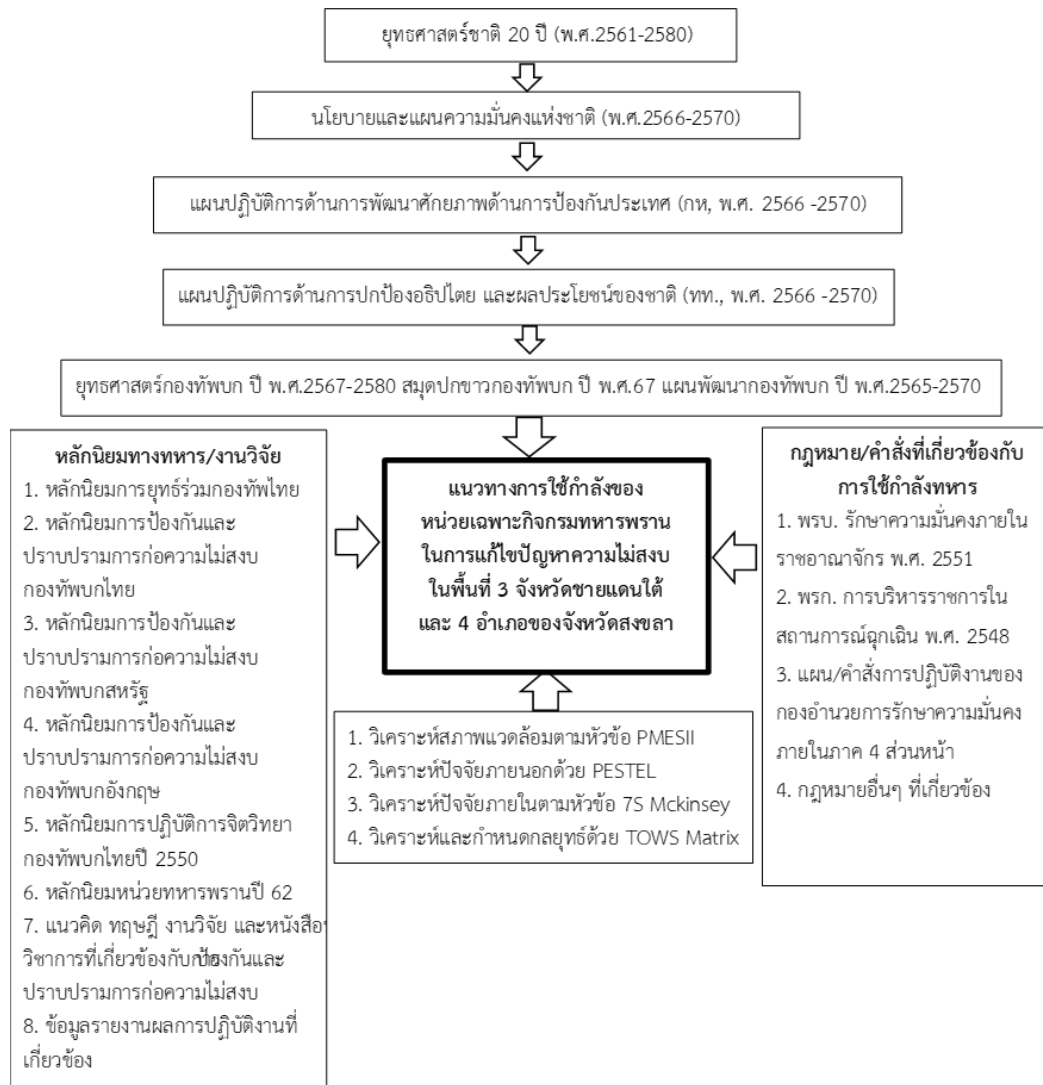
ในการแก้ไขการก่อความไม่สงบในปัจจุบันนั้น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า (กอ.รมน. ภาค 4 สน.) เป็นหน่วยนำในการบูรณาการใช้อำลัทธิจากหน่วยงานทุกภาคส่วน รวมไปถึง หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน ผลการปฏิบัติทำให้ควบคุมแก้ไขสถานการณ์ได้ โดยเห็นได้จากเหตุการณ์ความรุนแรงที่ลดลง อย่างไรก็ตาม ในระดับยุทธวิธีนั้น แม้การใช้อำลัทธิจะส่งผลให้เหตุการณ์ความรุนแรงลดน้อยลง แต่เนื่องจากความย้อนแย้ง (Paradox) ของการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ (ปปส.) บางประการ เช่น ในบางครั้งยิ่งใช้อำลัทธิมากขึ้น กลับเกิดประสิทธิภาพน้อยลง หรือความสำเร็จของการใช้อำลัทธิในเชิงยุทธวิธีไม่สามารถรับประกันอะไรได้⁸ ทำให้หลายปีที่ผ่านมาจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรง มีสถิติการก่อเหตุขึ้น ๆ ลง ๆ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญยิ่งว่า การใช้อำลัทธิหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาคือความไม่สงบ เช่น การจัดกำลัง, การวางกำลัง, รูปแบบทางยุทธวิธี เทคนิค ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ควรต้องทำการศึกษาวิจัย เพื่อให้ได้แนวทางการใช้อำลัทธิของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาคือความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และสุดท้ายคือ มุ่งไปสู่ความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาคือการก่อความไม่สงบได้ในที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและสถานการณ์ใช้อำลัทธิหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาคือความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้อำลัทธิของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาคือความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการใช้อำลัทธิของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาคือความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย รูปแบบการวิจัย ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามแนวทางที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด

2. ขอบเขตการศึกษา

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่เนื้อหาที่เกี่ยวกับ การปฏิบัติการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน ในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ

2.2 ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา ฝ่ายอำนวยการ กำลังพลของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน รวมถึงเจ้าหน้าที่หน่วยงานความมั่นคงอื่น ๆ ที่มีการใช้กำลังในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ ทั้งในอดีต และปัจจุบัน

2.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา

2.4 ขอบเขตด้านเวลา เดือนพฤศจิกายน 2567 ถึง เดือนมิถุนายน 2568

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา คำสั่งที่เกี่ยวข้อง ด้วยการสังเกตการณ์ เปรียบเทียบ และวิเคราะห์ หาแนวทางการใช้กำลังหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์ปัจจัย PMESII, PESTEL, 7S McKinsey Model, SWOT Analysis, TOWS Matrix และสังเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ และพัฒนาข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68	เม.ย. 68	พ.ค. 68	มิ.ย. 68
1. เลือกเรื่องและกำหนดหัวข้อวิจัย	↔							
2. สอบการนำเสนอโครงร่างวิจัย		↔						
3. ศึกษาค้นคว้าที่มาของปัญหา			↔	↔				
4. วิเคราะห์, สังเคราะห์ข้อมูล					↔	↔		
5. การสรุปผลการวิจัย						↔		
6. การนำเสนอผลการวิจัย							↔	
7. จัดทำรูปเล่ม								↔

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบสภาพและสถานการณ์ใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา
2. ทราบปัญหาการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา
3. ทราบแนวทางการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา

บทที่ 2

บทแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หน่วยทหารพราน

กำลังทหารพรานจัดอยู่ในประเภทกำลังกึ่งทหารมีเจ้าหน้าที่โครงสร้างจัดมาจากกำลังประจำการ มีกำลังพลเป็นอาสาสมัครทหารพราน ซึ่งการคัดเลือกและบรรจุจากราษฎรอาสาสมัครในท้องถิ่นเป็นหลัก ในห้วงระยะเริ่มต้นนำมาใช้ในภารกิจของกองทัพบก เพื่อการรักษาความมั่นคงภายในตามแผนงาน การต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ โดยปฏิบัติการทางทหารด้วยมาตรการต่าง ๆ ทางทหาร และการสนับสนุนงานทางการเมืองให้กับส่วนราชการต่าง ๆ ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง พลเรือน ตำรวจ ทหาร และประชาชน

1. หลักนิยมการต่อสู้เบ็ดเสร็จกับหน่วยทหารพราน เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศขนาดกลาง มีพลังอำนาจของชาติไม่มากดังนั้นการที่จะเอาชนะภัยคุกคามที่มีอำนาจเหนือกว่าอย่างมาก หรือเอาชนะภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้นั้น จึงต้องอาศัยหลักการต่อสู้เบ็ดเสร็จ โดยหลักการต่อสู้เบ็ดเสร็จในระดับยุทธศาสตร์ เป็นการผนึกกำลังและกิจกรรมในการป้องกันประเทศ ที่มีอยู่เข้าด้วยกัน เพื่อให้พลังอำนาจทั้งปวง โดยมีกองทัพบกเป็นแกนกลาง⁹

1.1 ระบบการต่อสู้เบ็ดเสร็จ คือระบบการต่อสู้ เพื่อป้องกันและตอบโต้การปฏิบัติของฝ่ายตรงข้าม โดยนำแผนการใช้กำลังทุกประเภทมาผสมผสานกันอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ทุกระดับของการขัดแย้ง

1.2 องค์ประกอบของกำลังการต่อสู้เบ็ดเสร็จ ประกอบด้วย

1.2.1 กำลังรบหลัก ได้แก่ ทหารกองประจำการทุกเหล่าทัพ

1.2.2 กำลังประจำถิ่น ได้แก่ กำลังทหารประจำการของหน่วยรองของเหล่าทัพ ที่รับผิดชอบพื้นที่ เช่น มณฑลทหารบก (มทบ.) กำลังประจำถิ่นที่เป็น กำลังกึ่งทหาร ซึ่งจัดตั้ง และควบคุมโดยเหล่าทัพให้ปฏิบัติการกิจประจำพื้นที่ เช่น ทหารพราน (ทพ.) อาสาสมัครรักษาดินแดน (อส.) และกำลังแบบทหาร

1.2.3 กำลังประชาชน คือ กลุ่มประชาชนที่ได้รับการฝึกอบรม และได้จัดตั้งขึ้น เช่น ชุติรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) หมู่บ้านป้องกันตนเอง ชายแดน (ปชด.) และอื่น ๆ

2. ความเป็นมาของหน่วยทหารพราน

2.1 การจัดตั้งหน่วยทหารพรานโดยกองทัพบกนั้น มีผลสืบเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 เนื่องจากสถานการณ์การดำเนินการสงครามนอกแบบโดยฝ่ายตรงข้ามคือพรรคคอมมิวนิสต์ ทำให้กองทัพบก ต้องมีกองกำลังทหาร กำลังกึ่งทหาร กำลังประชาชนที่เป็นกองกำลังต่อสู้เบ็ดเสร็จไว้เพื่อต่อสู้

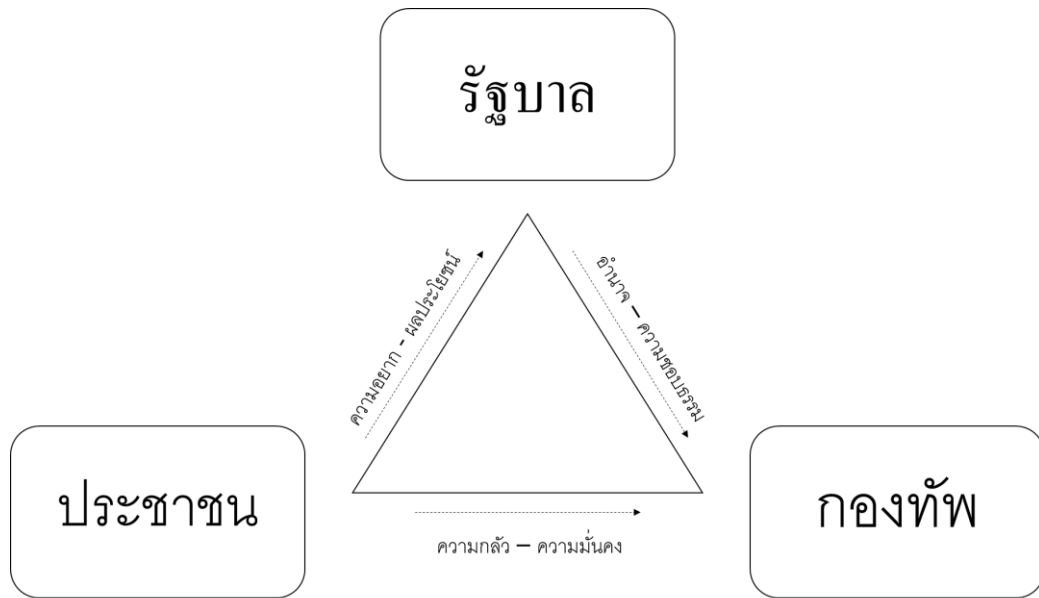
2.2 ในอดีตที่ผ่านมาทหารพรานได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อใช้ในการกิจปราบปรามการก่อความไม่สงบภายในประเทศ เพื่อออกกำลังให้กับกำลังรบหลักและมุ่งหมายในการใช้ ตามมาตรการปราบปรามการก่อความไม่สงบ

การก่อความไม่สงบ

การก่อความไม่สงบ (INSURGENCY) คือการเคลื่อนไหวของขบวนการที่มุ่งประสงค์จะล้มล้างอำนาจรัฐที่มีอยู่เดิม เป้าหมายอาจจำกัดเพียงต้องการแยกตัวออกจากการควบคุมของรัฐบาล จนถึงขั้นเข้ายึดอำนาจรัฐโดยการใช้การบ่อนทำลายและต่อสู้ด้วยอาวุธ ซึ่งมีระดับความรุนแรงที่ยังไม่ถึงขั้นสงครามกลางเมือง¹⁰

1. ทฤษฎีการทำสงครามก่อความไม่สงบ

เคลา เซวิทซ์ ได้เสนอทฤษฎีที่น่าสนใจที่อาจเกี่ยวข้องกับการทำสงครามก่อความไม่สงบ คือ Trinity of War แปลเป็นไทยว่า ไตรภาคีแห่งสงคราม ซึ่งทฤษฎีนี้กล่าวว่าในการทำสงคราม จะมี 3 องค์ประกอบหลัก คือ รัฐบาล (การเมือง) การทหารและประชาชน (สังคม) ทฤษฎีนี้เน้นให้เห็นถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ประชาชน กองทัพ และ รัฐบาล ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของความขัดแย้งทางทหาร โดยการก่อความไม่สงบนั้น จะพยายามทำลายเสถียรภาพของรัฐโดยการแยกประชาชนออกจากรัฐบาลและกองทัพ

ภาพที่ 2 ไตรภาคีแห่งสงคราม (ที่มา รส. 3-31.202)

จากทฤษฎีไตรภาคีแห่งสงครามจะเห็นได้ว่า การก่อความไม่สงบนั้น มีความเชื่อมโยงกับพลังอำนาจของชาติใน 3 ส่วนหลัก คือ การเมือง การทหาร และสังคม จิตวิทยา การทำความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างพลังอำนาจเหล่านี้จะทำให้เห็นว่ ขบวนการ ก่อความไม่สงบนั้น อาศัยประชาชนหรือผู้คนในสังคมผ่านการปฏิบัติการ จิตวิทยาเพื่อปลุกกระตุ้นให้ประชาชนทำสงครามก่อความไม่สงบเพื่อล้มล้างรัฐบาล¹¹

2. การก่อความไม่สงบในอดีตของประเทศไทย

ทุกการก่อความไม่สงบมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว แต่สำหรับประเทศไทยนั้น มีความโดดเด่นเป็นพิเศษในแง่ที่ปัจจัยภายในประเทศคือ "ความเป็นคนไทย" เป็นปัจจัย หรือตัวขับเคลื่อนเหตุการณ์ ความล้มเหลวของฝ่ายก่อความไม่สงบเนื่องจากไม่สามารถ ปรับตัวเข้ากับบริบททางวัฒนธรรมไทย ส่งผลให้ไม่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติ หากแต่กลายเป็นความสำเร็จของประเทศไทยในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยการดำเนินการภายในกรอบวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นบทเรียนที่มีคุณค่ามาก เหมาะแก่ การศึกษา¹²

2.1 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (Communist Party of Thailand หรือ พคท.) มีเป้าหมายที่จะปฏิวัติสังคมไทยซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของพรรค โดยผลลัพธ์ สุดท้ายที่ต้องการ คือ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมและระบอบการปกครองเดิมของไทย โดยใช้อุดมการณ์ และยุทธศาสตร์สงครามประชาชนของเหมา เจ๋อตง มีการสร้างรัฐคู่ขนาน

(Counter-State หมายถึง รัฐซ้อนรัฐ) เพื่อเป็นการหลบเลี่ยงจุดแข็งของฝ่ายตรงข้าม ซึ่งก็คือ กองทัพของรัฐบาล แต่เน้นปลุกกระตือรือร้นประชาชนให้ต่อต้านและสร้างรัฐเงา

2.2 รัฐบาลไทยเริ่มต้นด้วยแนวทางปราบปรามทางทหารที่รุนแรง แต่กลับเป็นผลเสียเพราะยิ่งทำให้ประชาชนเข้าร่วมกับ พคท. ต่อมา พลเอก สายหยุด เกิดผล และ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ รัฐบาลได้ปรับแนวทางใหม่ โดยให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์ “พลเรือน-ตำรวจ-ทหาร” (พตท.) และใช้แนวคิด “การพัฒนาเพื่อความมั่นคง” เพื่อแก้ไขปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นรากเหง้าของการก่อความไม่สงบ

2.3 การปรับกลยุทธ์ของรัฐบาลไทย รวมถึงคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 66/23 และ 65/25 ที่มุ่งเน้นให้การพัฒนาและประชาธิปไตยเป็นกลไกหลัก และรัฐบาลยังได้จัดตั้งหน่วยทหารพราน ซึ่งเป็นกำลังกึ่งทหารที่ประกอบด้วยพลเรือนในท้องถิ่น เพื่อต่อสู้กับ กองกำลังคอมมิวนิสต์

2.4 ปัจจัยภายนอก เช่น ความขัดแย้งระหว่างจีนและเวียดนาม ทำให้ พคท. เสียเส้นทางสนับสนุนและฐานที่มั่น ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งภายในพรรค และอ่อนแอลง

2.5 การปราบปรามการก่อความไม่สงบของไทยเป็นกรณีตัวอย่างของการใช้สงครามประชาชน ตอบโต้สงครามประชาชนของฝ่ายตรงข้าม โดยผสมผสานปฏิบัติการทางทหาร การพัฒนาเศรษฐกิจ และการเมืองเข้าด้วยกัน แม้ไทยจะประสบความสำเร็จ แต่แนวทางนี้ไม่สามารถลอกเลียนเพื่อนำไปใช้ในบริบทอื่นได้โดยตรง เพราะชัยชนะของไทย เกิดจากการปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมของประเทศเอง

3. การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้¹³

ในข้อที่ 3 นี้จะนำรายละเอียดของ “การก่อความไม่สงบในประเทศไทย” ที่กำลังดำเนินการอยู่มาศึกษา เพื่อเปรียบเทียบ

3.1 สงครามประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 3 องค์กรหลัก คือ องค์กรนำ (แกนนำพรรค) องค์กรทหารและองค์กรมวลชน ซึ่งทั้ง 3 องค์กรมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์กันอยู่ตลอดเวลา การปฏิบัติงานมีลักษณะจัดเป็นองค์กรลับที่ไม่เปิดเผยโครงสร้าง ไม่เปิดเผยชื่อสมาชิก ไม่เปิดเผยชื่อองค์กร แต่เปิดเผยเจตนาที่ต้องการเอกราชปัตตานี

3.2 การทำสงครามประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) ยังคงยึดถือแนวทางเดิมคือ เชื้อชาติ สังคมนิยม อิสลาม (NASOCI นาโซซี) ซึ่งขบวนการปฏิวัติได้หยิบยกและสร้างเงื่อนไขให้แต่ละกลุ่มแตกต่างกันไป ตามต้นทุนทางสังคมเดิมของ

ประชาชนใน 3 จชต. ที่มีอยู่แล้วมาต่อเติมเสริมแต่งให้เหมาะสมตามสถานการณ์เพื่อใช้ขับเคลื่อนบุคคลและกลุ่มบุคคลให้ทำงานตามแนวทางของขบวนการปฏิวัติ

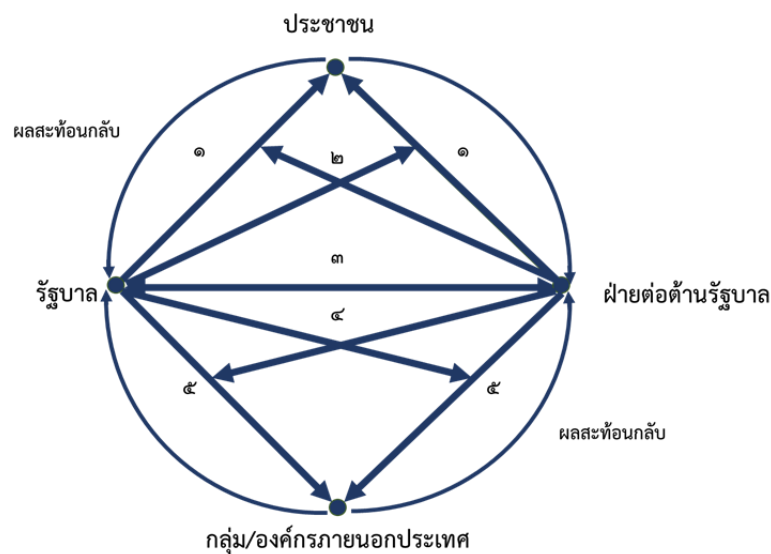
3.3 หลักการในการทำสงครามของขบวนการปฏิวัติใน 3 จชต. คือ มุ่งสู่การสร้างมวลชนเป็นฐานหลักของการต่อสู้

3.4 การสร้างแนวร่วมนั้น ขบวนการปฏิวัติใน 3 จชต. ได้เน้นไปที่ประชาชนมลายูเป็นหลัก ด้วยการบ่มเพาะให้เกิดการแตกแยกระหว่างคนมลายูกับคนไทย เพื่อให้คนมลายูได้มีโอกาสเลือกข้างแบ่งฝ่าย

การป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ (ปปส.)

1. ทฤษฎีในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ

1.1 แนวคิดในการ ปปส. จากตัวแบบเพชร (The Diamond Model) เป็นผลงานของ Dr.Gordon McCormick ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์และสร้างตัวแบบในการแก้ไขและปราบปรามการก่อความไม่สงบ ได้เป็นอย่างดี¹⁴

ภาพที่ 3 ตัวแบบเพชร (ที่มา รส. 3-31.202)

1.2 ตัวแบบเพชร จากภาพประกอบให้เห็นถึงกลุ่ม/องค์กรหลัก 4 กลุ่มที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ในบริบทของการก่อความไม่สงบ อันประกอบไปด้วยกลุ่มแรก คือ รัฐบาล กลุ่มที่สอง ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลหรือกลุ่มก่อความไม่สงบ กลุ่มที่สามคือประชาชน และสุดท้าย คือกลุ่ม/องค์กรภายนอกประเทศ

1.3 ตามแนวความคิดของตัวแบบเพชร การดำเนินงานของฝ่ายก่อความไม่สงบในการแย่งชิงอำนาจรัฐนั้น ฝ่ายก่อความไม่สงบมักจะเข้าหาประชาชนเป็นลำดับแรก

1.4 การปฏิบัติที่ถูกต้องของรัฐ ที่จะต้องเน้นและให้ความสำคัญ คือ การเอาใจใส่ดูแลประชาชน อย่าให้อิทธิพลของฝ่ายก่อความไม่สงบครอบงำประชาชน

1.5 การตัดความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับฝ่ายก่อความไม่สงบเป็นสิ่งสำคัญด้วย เนื่องจากข่าวสารสำคัญในเรื่องขบวนการก่อความไม่สงบ มักจะได้ข่าวสารมาจากประชาชน

2. วิธีการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบของไทย

จากงานเขียนของ Dr. Jeff M. Moore นักประวัติศาสตร์และนักวิชาการชาวสหรัฐผู้เชี่ยวชาญประวัติศาสตร์การก่อความไม่สงบในประเทศไทย โดยเขาได้ทำวิจัย/วิทยานิพนธ์สำหรับปริญญาเอก ในชื่อเรื่อง The Thai way of counterinsurgency

2.1 การวิเคราะห์วิธีการ ปปส. ของไทยกับทฤษฎี ปปส. ของ Galula, Thompson และ Kilcullen พบว่า คนไทยปฏิบัติตามทฤษฎีกาลูล่าและทอมป์สัน กล่าวไว้เกี่ยวกับวิธีการบดขยี้การก่อความไม่สงบ 3 ใน 5 ส่วน แต่พวกเขาไม่ได้ปฏิบัติตามทฤษฎีที่คิดค้นเล่นกล่าวมากนัก คือ น้อยกว่า 1 ใน 5 คนไทยมีประสบการณ์มากมายในการรบสงครามด้วยวิธีแบบเก่า

2.2 จุดที่การปราบปรามการก่อความไม่สงบของไทยเริ่มแตกต่างจากทฤษฎีเหล่านี้ คือ การที่ไทยกำหนดยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ที่เฉพาะสำหรับปัญหาหรือเป้าหมายที่เจาะจง และยิ่งไปกว่านั้น คือ แนวทาง/วิธีการที่มุ่งเป้าไปที่ปัญหาที่เฉพาะเจาะจง คือ ปัญหาทางการเมือง ศาสนา ความมั่นคง และสภาพภูมิมนุษย์ (Human terrain) ที่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้เกิดการเบี่ยงเบนจากหรือการประยุกต์ใช้ทฤษฎีและวิธีการปราบปรามการก่อความไม่สงบอย่างสร้างสรรค์และโดดเด่น

2.3 มีวิธีการหลายอย่างที่คนไทยนำมาใช้ในการปราบปรามการก่อความไม่สงบที่ไม่ได้มีอยู่ในคู่มือหรือตำราใดๆ ตัวอย่างเช่น การใช้งานทหารพรานของไทยนั้นเป็นกองกำลังท้องถิ่นจริงๆ ตามที่นักทฤษฎีการปราบปรามการก่อความไม่สงบหลายคน เช่น ทอมป์สัน ได้แนะนำไว้ แต่คนไทยนำทหารพรานไปใช้ไกลเกินกว่าที่ทอมป์สันตั้งใจไว้ แทนที่จะเป็นหน่วยล่า-สังหารขนาดเล็ก เป็นกำลังติดอาวุธชั้นยอดจากผู้คนที่ท้องถิ่นที่ และคนไทยได้ทำให้ทหารพรานเป็นกองกำลังต่อต้านกองโจรขนาดใหญ่ที่สุด¹⁵

2.4 โดยสรุปแล้ว คนไทยได้สร้างวิธีการ ปปส. ใหม่ที่เฉียบคม ด้วยวิธีลอกแบบหรือล้อเลียนวิธีการของศัตรูเมื่อจำเป็น และตอบโต้แต่ละความพยายามของศัตรู

ด้วยระดับการตอบโต้เดียวกันจนกว่าจะได้เปรียบ จากนั้นจะดำเนินการต่อด้วยการโจมตีที่เด็ดขาด การเรียนรู้เพื่อให้ได้เปรียบนี้อาจใช้เวลานาน วิธีการ ปปส. ของไทยจึงอาจดูไม่เรียบร้อยบ้าง แต่โดยรวมแล้ว วิธีการ ปปส. ของไทยประสบความสำเร็จเป็นส่วนใหญ่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. พันเอก ภควัต ครอบสอน ได้ทำวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนางานการเมืองเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติดชายแดนภาคใต้ โดยผู้วิจัยได้เสนอยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือการสร้างกระแสสังคมเพื่อนำไปสู่การยุติการเคลื่อนไหวการกำหนดใจตนเองในการแบ่งแยกดินแดน (Social Movement to Ending Self determination) ผ่านการขับเคลื่อนงานใน 3 มิติ ได้แก่ มิติการรับรู้จดจำ มิติทางไซเบอร์ และมิติทางกายภาพ โดยในมิติการรับรู้จดจำ (Cognitive Domain) ต้องมีการกำหนดสัญลักษณ์ หัวข้อ และเนื้อหา (Narrative) ที่จดจำง่ายเพื่อใช้ในการสร้างกระแสสังคมที่ยอมรับในความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมของไทย ในมิติทางไซเบอร์ (Cyber Domain) คือการสร้างกระแสชี้นำในโลกโซเชียล นำระบบ AI Social Monitoring มาเฝ้าระวัง/ติดตามฝ่ายตรงข้ามในโลกโซเชียล รวมทั้งมีการบริหารจัดการเรื่องราวและกลุ่มเป้าหมาย ที่จะชี้นำในโลกโซเชียล และใช้เทคนิค Echo Chamber สร้างกระแสในโลกโซเชียลเพื่อให้เกิดกระจายข่าวสาร/การปล่อยข่าวสารในวงกว้าง¹⁶

2. พันเอก พชรพล มุสโกภาส ได้ทำวิจัย เรื่อง การใช้วิธีการออกแบบของกองทัพบก (Army Design Methodology; ADM) ในการวิเคราะห์การแก้ปัญหาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้เสนอประเด็นสำคัญไว้ว่า การแก้ปัญหานั้น ควรเริ่มต้นตั้งแต่การวางแผนร่วมกันจึงจะเกิดการบูรณาการได้อย่างแท้จริง (ร่วมวางแผน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมิน) โดยเชิญหน่วยงาน และผู้เชี่ยวชาญที่สำคัญ เช่น ด้านศาสนา ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนา เช่น จากองค์การความร่วมมืออิสลาม และจากประเทศรอบบ้าน เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย ส่วนในด้านการศึกษานั้น ควรจัดการตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ทั้งระดับอำเภอ และจังหวัด ปลายน้ำประกอบด้วย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการอุดมศึกษา เป็นต้น¹⁷

บทที่ 3

บทวิเคราะห์

การวิเคราะห์ในบทนี้ ใช้เครื่องมือที่สำคัญคือ สภาพแวดล้อมตามหัวข้อ PMESII วิเคราะห์ปัจจัยภายนอก/ในโดยใช้โมเดล PESTEL และ 7S McKinsey จากนั้นนำข้อมูลจากการวิเคราะห์มาหากลยุทธ์หรือแนวทางพัฒนาโดยใช้ TOWS Matrix ต่อไป

สภาพและสถานการณ์การใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา

1. ด้านการเมือง ปัจจัยทางการเมืองมีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

1.1 การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองระดับชาติ คือ การเปลี่ยนแปลงรัฐบาล หรือผู้นำประเทศ ส่งผลโดยตรงต่อแนวนโยบายและยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ และกระทบต่อการปฏิบัติงานของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานที่ต้องปรับตัวตามนโยบายของรัฐบาล

1.2 การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในท้องถิ่น จากการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น เช่น การเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ส่งผลต่อการสนับสนุนกับหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน เพราะการเปลี่ยนแปลงผู้นำท้องถิ่นอาจนำมาซึ่งนโยบายที่แตกต่างกัน

2. ด้านการทหาร

2.2 ลักษณะของสถานการณ์ทางทหาร พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของสงขลา มีสถานการณ์การก่อความไม่สงบที่มาตั้งแต่ปี 2547 ฝ่ายตรงข้ามใช้ยุทธวิธีกองโจรและการก่อการร้ายเป็นหลัก เช่น การลอบวางระเบิดแสวงเครื่อง (IEDs) การซุ่มโจมตี การลอบสังหาร และการโจมตีฐานปฏิบัติการ ทำให้รัฐบาลไทยได้อนุมัติใช้กำลังทหารประกอบด้วย กำลังหลัก กำลังกึ่งทหาร เช่น ทหารพราน และกำลังประชาชน

2.3 จากลักษณะของสงครามกองโจร ทำให้เกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานที่ต้องเน้น การลาดตระเวนจรยุทธ์ การเฝ้าตรวจ และการควบคุมพื้นที่ มากกว่าการรบในรูปแบบปกติ ผู้วิจัยมองว่าการบูรณาการกำลังระหว่างทหาร-ตำรวจ-พลเรือน (พตท.) เป็นสิ่งจำเป็นในการรักษาความปลอดภัยของพื้นที่

3. ด้านเศรษฐกิจ

3.1 ลักษณะของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีอัตราการว่างงานและความยากจนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ยิ่งไปกว่านั้นกลุ่มก่อความไม่สงบมีเครือข่ายทางเศรษฐกิจ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด การค้าแรงงานผิดกฎหมายและธุรกิจใต้ดิน

3.2 ภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในหลายมิติ เช่นปัญหาการว่างงาน อาจทำให้เยาวชนบางส่วนถูกชักจูงเข้าสู่กลุ่มก่อความไม่สงบ การค้าชายแดนกับมาเลเซีย เป็นช่องทางที่อาจถูกใช้ในการสนับสนุนทางการเงินของกลุ่มก่อความไม่สงบ

4. ด้านสังคม

4.1 ลักษณะของสถานการณ์ทางสังคมของจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้นจัดว่าพื้นที่นี้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วยประชากร ไทยพุทธและไทยมุสลิม ซึ่งมีความแตกต่างด้านศาสนา วัฒนธรรม และวิถีชีวิต ยิ่งกว่านั้น การก่อความไม่สงบที่ผ่านมานั้นมุ่งสร้างความรู้สึกแปลกแยกระหว่างประชาชนบางกลุ่มกับรัฐ ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจเจ้าหน้าที่

4.2 สภาพสังคมดังกล่าวสร้างผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน ทำให้ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชน ผ่านปฏิบัติการจิตวิทยา และกิจกรรมพัฒนาชุมชน อีกทั้งต้องหลีกเลี่ยงการสร้างเงื่อนไขความขัดแย้งทางศาสนาและวัฒนธรรม

5. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

5.1 ระบบคมนาคมและการสื่อสาร พื้นที่ดังกล่าวมีโครงข่ายถนนที่เชื่อมต่อระหว่างเมืองและหมู่บ้าน อย่างไรก็ตาม บางพื้นที่ยังคงมีถนนที่อยู่ในสภาพไม่ดีหรือเข้าถึงยาก โดยเฉพาะในเขตภูเขาและป่า ซึ่งส่งผลให้การเคลื่อนย้ายกำลังพลและอุปกรณ์ของหน่วยทหารพรานเป็นไปอย่างยากลำบาก

5.2 สาธารณูปโภคพื้นฐาน แม้ว่าจะมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง แต่บางพื้นที่ยังขาดแคลนไฟฟ้า น้ำประปา และบริการสาธารณสุขที่เพียงพอ สภาพดังกล่าวส่งผลให้การตั้งฐานปฏิบัติการของหน่วยทหารพรานต้องเผชิญกับความยากลำบากในการปฏิบัติงาน

5.3 สถานศึกษาและศาสนสถาน พื้นที่นี้มีโรงเรียนและมัสยิดจำนวนมาก ซึ่งเป็นศูนย์กลางของชุมชน การรักษาความปลอดภัยในสถานที่เหล่านี้เป็นภาระงานสำคัญของหน่วยทหารพราน

6. ด้านข้อมูลข่าวสาร

6.1 จากการประเมินผลโครงการสร้างความเข้าใจประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าประชาชนมีความเชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลในระดับที่ดี โดยเฉพาะในด้านความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล

6.2 เทคโนโลยีสารสนเทศยุคใหม่ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ ช่วยในการสร้างความเข้าใจในวิถีชีวิต วัฒนธรรม ที่หลากหลายของประชาชนในพื้นที่ การใช้ภาษาท้องถิ่นในการสื่อสารสามารถเสริมสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจระหว่างกันได้

6.3 นอกจากนี้ การสื่อสารที่รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์มีความสำคัญในการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การมีระบบสื่อสารที่มีประสิทธิภาพช่วยให้หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานสามารถประสานงานและปฏิบัติการได้อย่างทันท่วงที แต่ควรมีการพัฒนาช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและเน้นความโปร่งใสระหว่างทหาร-ประชาชน เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและความสงบสุขในพื้นที่

การวิเคราะห์สภาพการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์สภาพการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา โดยใช้โมเดล PESTEL ผลการวิเคราะห์โดยละเอียดอยู่ใน แผนวก ก โดยสรุปดังนี้

1. โอกาส

หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานมีโอกาสในการดำเนินการกิจในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ จากหลายปัจจัยภายนอก โดยเฉพาะนโยบายระดับชาติ เช่น

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่ส่งเสริมการบูรณาการกำลังพลเรือน ตำรวจ และทหารในการรักษาความสงบ นอกจากนี้ การดำเนินการเจรจาสันติภาพกับกลุ่มเห็นต่าง และความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะกับมาเลเซีย ยังเปิดโอกาสในการลดการใช้กำลัง และหันมาใช้สันติวิธีมากขึ้น ด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและงบประมาณสนับสนุนจากรัฐช่วยเพิ่มศักยภาพของหน่วย ส่วนทางด้านสังคม การส่งเสริมบทบาทเยาวชนผ่านการศึกษา และการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายใหม่ ๆ เป็นโอกาสในการสร้างความเข้าใจและลดแนวคิดสุดโต่ง ขณะเดียวกัน เทคโนโลยี เช่น UAV กล้อง AI และการใช้ Big Data ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการลาดตระเวนและปฏิบัติการข่าวสาร ด้านกฎหมาย ก็เอื้อต่อการใช้มาตรการพิเศษภายใต้กรอบกฎหมายเฉพาะ เช่น พ.ร.ก.ฉุกเฉิน และ พ.ร.บ.การก่อการร้าย ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกันเหตุรุนแรงในพื้นที่

2. อุปสรรค

หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานยังเผชิญอุปสรรคสำคัญจากหลายมิติ เช่น เสถียรภาพทางการเมืองและการเปลี่ยนแปลงนโยบายความมั่นคงที่อาจส่งผลกระทบต่อแนวทางปฏิบัติของหน่วย รวมถึงอิทธิพลจากองค์กรสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่จำกัดการใช้กำลังด้านเศรษฐกิจ ความยากจน อัตราว่างงาน และธุรกิจผิดกฎหมายในพื้นที่เอื้อต่อการเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อความไม่สงบ ส่วนด้านสังคม ความแตกต่างทางศาสนา และวัฒนธรรม แนวคิดแบ่งแยกดินแดน และความไม่ไว้วางใจเจ้าหน้าที่รัฐ ยังคงเป็นปัจจัยท้าทายหลัก ในด้านเทคโนโลยี กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบมีการใช้โซเชียลมีเดีย โดรน และระเบิดแสวงเครื่องอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่หน่วยมีข้อจำกัดในด้านการปฏิบัติไซเบอร์ และการรับมือภัยคุกคามสารสนเทศ ด้านสิ่งแวดล้อม สภาพภูมิประเทศซับซ้อน ภูมิอากาศแปรปรวน และเส้นทางชายแดนที่ตรวจสอบยาก ล้วนเป็นอุปสรรคต่อภารกิจของหน่วยสุดท้าย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนและกระบวนการยุติธรรมที่ซับซ้อน กลายเป็นข้อจำกัดในการดำเนินคดีและใช้กำลังได้อย่างเต็มที่

3. สรุปการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้วยโมเดล PESTEL

ปัจจัย PESTEL	โอกาส	อุปสรรค
การเมือง	(O1) รัฐบาลให้ความสำคัญกับความมั่นคงในพื้นที่ด้วยการสนับสนุน การบูรณาการหน่วยงานต่าง ๆ	(T1) ความขัดแย้งทางการเมืองอาจทำให้การดำเนินงานถูกวิพากษ์วิจารณ์ (T2) แรงกดดันจากองค์กรสิทธิมนุษยชนอาจส่งผลต่อมาตรการควบคุมพื้นที่
เศรษฐกิจ	(O2) งบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลเพื่อความมั่นคง (O3) การพัฒนาเศรษฐกิจทำให้ประชาชนมีรายได้และลดโอกาสที่แนวร่วมจะเพิ่มขึ้น	(T3) ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจทำให้ประชาชนเข้าร่วมกลุ่มผู้ก่อเหตุ (T4) ธุรกิจผิดกฎหมายและยาเสพติดในพื้นที่
สังคม	(O4) การพัฒนาโครงการสร้างเสริมสันติสุขช่วยเสริมภาพลักษณ์ของหน่วย (O5) การใช้กำลังจากทหารพรานที่มาจากประชาชนท้องถิ่นช่วยสร้างความไว้วางใจ	(T5) ความแตกต่างทางศาสนาและวัฒนธรรมทำให้การปฏิบัติงานของทหารพรานต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ (T6) ความไม่ไว้วางใจของประชาชนบางกลุ่มที่ถูกชักจูงโดยแนวร่วมก่อเหตุ
เทคโนโลยี	(O6) การนำเทคโนโลยี UAV, AI และระบบข่าวกรองออนไลน์มาปรับใช้	(T7) กลุ่มผู้ก่อเหตุใช้โซเชียลมีเดียและแอปพลิเคชันเข้ารหัสเพื่อหลบเลี่ยงการติดตาม (T8) การพัฒนาเทคนิคการก่อเหตุร้ายด้วยเทคโนโลยีของฝ่ายตรงข้าม เช่น IED ที่มีระบบซับซ้อน นำพาด้วยโดรนหรือ UAV

ปัจจัย PESTEL	โอกาส	อุปสรรค
สภาพแวดล้อม	(O7) การใช้เทคโนโลยีช่วยในการ ลาดตระเวนพื้นที่เสี่ยง (O8) การใช้มาตรการบรรเทาภัย พิบัติเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับ ประชาชน	(T9) ภูมิประเทศที่ซับซ้อนเป็น อุปสรรคต่อการลาดตระเวนและ เฝ้าตรวจ (T10)ภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม และดินถล่ม ส่งผลต่อการ เคลื่อนย้ายกำลัง
กฎหมาย	(O9) กฎหมายพิเศษช่วยให้สามารถ ควบคุมสถานการณ์ได้ (O10) ความร่วมมือด้านกฎหมาย กับประเทศเพื่อนบ้านช่วยควบคุม ภัยคุกคามข้ามพรมแดน	(T11) กฎหมายสิทธิมนุษยชน จำกัดการดำเนินงาน (T12) การบังคับใช้กฎหมาย เสี่ยงต่อการสร้างเงื่อนไขใหม่ ๆ ที่อาจถูกฝ่ายตรงข้ามใช้เป็น ข้ออ้างเพื่อโจมตีการทำงานของ ทหารพราน

การวิเคราะห์ปัญหาการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบ

ต่อไปนี้เป็นผลการวิเคราะห์หาปัญหาการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจ
กรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ
4 อำเภอของจังหวัดสงขลาโดยใช้โมเดล 7S ของ McKinsey เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยภายใน
ซึ่งจะทำให้เห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของหน่วยทหารพราน อันจะนำไปสู่หาแนวทาง
พัฒนาการใช้กำลังหน่วยทหารพรานต่อไป รายละเอียดอยู่ใน แผนก ข โดยสรุปได้ดังนี้

1. จุดแข็ง

หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานมีจุดแข็งที่โดดเด่นในหลายด้าน อันดับแรก
ในด้านกลยุทธ์ หน่วยใช้แนวทาง เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ประกอบกับปฏิบัติการจิตวิทยาและ
มวลชนสัมพันธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านโครงสร้าง หน่วยมีความคล่องตัวสูง สามารถ
จัดกำลังได้ยืดหยุ่นตามสภาพพื้นที่ และใช้ทหารพรานซึ่งเป็นคนในท้องถิ่น จึงเข้าถึงพื้นที่
และประชาชนได้ดี ด้านระบบปฏิบัติงาน หน่วยนำเทคโนโลยี เช่น UAV และระบบตรวจฐาน

มาใช้เพื่อเสริมความปลอดภัยและประสิทธิภาพในการลาดตระเวน ในด้านค่านิยม ทหารพรานได้รับการยอมรับจากประชาชน เพราะเป็นทหารจากชุมชนท้องถิ่น อีกทั้งยังมี ภาวะผู้นำและการบริหารที่เน้นความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน ด้านกำลังพล ทหารพราน มีความชำนาญในพื้นที่ มีทักษะการรบนอกแบบ และด้านภาษา วัฒนธรรม และมนุษยสัมพันธ์ ที่โดดเด่น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

2. จุดอ่อน

หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานยังประสบกับจุดอ่อนหลายด้าน โดยในด้าน กลยุทธ์ ยังขาดการปรับตัวต่อภัยคุกคามสมัยใหม่ เช่น เครือข่ายก่อความไม่สงบแบบใหม่ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของฝ่ายตรงข้าม โครงสร้างการจัดหน่วยแม้จะคล่องตัว แต่กำลังพลส่วนใหญ่เป็นอาสาสมัครที่มีการหมุนเวียนตลอดเวลา ทำให้ขาดความต่อเนื่อง ในการพัฒนากำลังพล ระบบบัญชาการและการข่าวยังขาดการบูรณาการ ทำให้การส่ง ข้อมูลล่าช้า สำหรับในด้านค่านิยมและวินัย กำลังพลบางส่วนยังมีปัญหาการรักษาวินัย เนื่องจากมีพื้นฐานและแรงจูงใจที่แตกต่างกัน ด้านผู้นำ แม้จะมีภาวะผู้นำภาคสนามที่ดี แต่การหมุนเวียนกำลังพลอย่างต่อเนื่องก็ส่งผลต่อการพัฒนาผู้นำระยะยาว กำลังพลใหม่ บางส่วนยังขาดทักษะด้านยุทธวิธี การใช้อาวุธ และความแข็งแรงทางร่างกาย ซึ่งจำเป็นต้อง พัฒนาเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง

3. สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในของหน่วยเฉพาะกิจทหารพราน

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง	จุดอ่อน
กลยุทธ์	(S1) ใช้แนวคิด 'เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา' ซึ่งเอื้อต่อภารกิจ ปฏิบัติการจิตวิทยา และมวลชนสัมพันธ์ได้ดี	(W1) ขาดการปรับตัวต่อภัยคุกคามสมัยใหม่ (W2) การข่าวยังไม่บูรณาการ
โครงสร้าง	(S2) มีความยืดหยุ่นในการจัดกำลัง และใช้กำลังจากท้องถิ่น ทำให้กระจายกำลังได้ดี	(W3) ขาดความเป็นปึกแผ่น กำลังพลส่วนใหญ่เป็นอาสาสมัคร การรับราชการขาดความต่อเนื่อง

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง	จุดอ่อน
ระบบและกระบวนการทำงาน	(S3) ใช้เทคโนโลยีสนับสนุน เช่น UAV ระบบตรวจสอบฐาน และลาดตระเวนจรยุทธ์	(W4) ระบบบัญชาการไม่ครอบคลุมในบางพื้นที่
ค่านิยมร่วม	(S4) ประชาชนส่วนใหญ่ยังให้ความร่วมมือสูง หน่วยมาจากท้องถิ่น ทำให้เข้าถึงชุมชนและข่าวสารได้ดี	(W5) กำลังพลหลากหลายแรงจูงใจ วินัยไม่เสมอกัน บางส่วนสร้างเงื่อนไขกับประชาชน
รูปแบบการบริหาร	(S5) ผู้นำมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติการ ผู้บังคับหน่วยมีการฝึกพัฒนาภาวะผู้นำต่อเนื่อง	(W6) มีการหมุนเวียนกำลังพลสูง ขาดแนวทางพัฒนาผู้นำระยะยาว
กำลังพล	(S6) รู้จักพื้นที่และมวลชนดี มีความเชี่ยวชาญในการรบนอกแบบ	(W7) การหมุนเวียนกำลังพลตลอด ทำให้ขาดผู้มีประสบการณ์ระยะยาว
ทักษะ	(S7) พูดภาษาท้องถิ่นได้ มีทักษะมนุษยสัมพันธ์ดี เข้าใจวัฒนธรรมและพื้นที่	(W8) กำลังพลใหม่ขาดทักษะยุทธวิธี ต้องฝึกเพิ่มเติม

การวิเคราะห์หาแนวทางการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา

ต่อไปนี้เป็น การวิเคราะห์หาแนวทางการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ที่ผ่านมา ร่วมกับการวิเคราะห์ SWOT Analysis ตามรายละเอียดใน ผนวก ค จากนั้นนำมากำหนดหากกลยุทธ์เชิงรุก เชิงรับ เชิงป้องกัน และเชิงแก้ไข ด้วยโมเดล TOWS Matrix ได้ดังนี้

ผลการกำหนดกลยุทธ์ด้วยโมเดล TOWS Matrix

1. กลยุทธ์เชิงรุก (SO - Strengths & Opportunities) ใช้จุดแข็งให้เป็นประโยชน์เพื่อใช้โอกาสให้เต็มที่ ดังนี้

1.1 (SO1 ได้จาก S3, S4, S6, S7 + O6, O7) พัฒนาเทคโนโลยีและการข่าวเชิงรุก โดยใช้เครือข่ายประชาชนในพื้นที่ร่วมกับ เทคโนโลยีเฝ้าระวังอัจฉริยะ (UAV AI และ GPS Tracking) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามและจำกัดเสรีภาพของกลุ่มก่อความไม่สงบ

1.2 (SO2 ได้จาก S1, S5, S6 + O1, O9) เพิ่มความร่วมมือกับหน่วยงานความมั่นคงอื่น (พตท.-พลเรือน-ตำรวจ-ทหาร) เน้นการปฏิบัติการร่วมระหว่างหน่วยในทุกกระดับ

1.3 (SO3 ได้จาก S1, S4, S6, S7 + O1, O3, O4, O5, O8) เสริมสร้างแนวทางปฏิบัติการจิตวิทยา ยึดหลักการเอาชนะทางความคิด พิชิตจิตใจ (Winning Hearts and Minds) ใช้ความได้เปรียบของการเป็นกำลังจากประชาชน

1.4 (SO4 ได้จาก S2, S5, S6, S7 + O1, O2, O6) พัฒนาการฝึกอบรมให้ทันสมัยตามหลักนิยมใหม่ เพิ่มการฝึกอบรมกำลังพลให้มีทักษะด้าน การต่อต้านการจัดตั้งมวลชน การรบในเมือง, การปฏิบัติการไซเบอร์, และยุทธวิธีการต่อต้านการก่อการร้าย เพื่อตอบสนองรองรับภัยคุกคามแบบใหม่

2. จุดกลยุทธ์เชิงรับ (ST - Strengths & Threats) ใช้จุดแข็งลดผลกระทบจากภัยคุกคามหรืออุปสรรคจากภายนอก ดังนี้

2.1 (ST1 ได้จาก S2, S3, S6 + T8, T9) ปรับปรุงมาตรการตอบโต้ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น IEDs และการก่อการร้ายแบบเครือข่าย นำเทคโนโลยีโดรน UAV และ ระบบป้องกันฐานแบบ 5-15-25 มาใช้ร่วมกับ มาตรการตรวจสอบพื้นที่ เพื่อลดความสูญเสีย

2.2 (ST2 ได้จาก S5, S6 + T7) พัฒนาระบบข่าวกรองให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลร่วม เพิ่มการบูรณาการระหว่างหน่วยต่างๆ เพื่อลดข้อจำกัดด้านข้อมูลข่าวสารที่กระจัดกระจาย

2.3 (ST3 ได้จาก S2, S5 + T2, T11, T12) เสริมสร้างมาตรการรักษาวินัยและภาพลักษณ์ของหน่วยป้องกันปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ โดยเน้นอบรมด้านจริยธรรมและกฎหมาย ให้กำลังพล

2.4 (ST4 ได้จาก S2, S5, S6 + T7, T8, T9) เพิ่มขีดความสามารถ ด้านป้องกันตนเองของฐานปฏิบัติการปรับปรุงการวางกำลังในฐานปฏิบัติการให้สามารถ ป้องกันการโจมตีจากผู้ก่อเหตุรุนแรง

3. กลยุทธ์เชิงป้องกัน (WO - Weaknesses & Opportunities)
ด้วยการมุ่งลดจุดอ่อนโดยใช้โอกาสให้เกิดประโยชน์

3.1 (WO1 ได้จาก W2, W4 + O6, O7) เสริมสร้างระบบสื่อสารและ บังคับบัญชาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ใช้ประโยชน์จาก เทคโนโลยีการสื่อสารดิจิทัล และ โครงข่ายสื่อสารของภาครัฐ เพื่อเชื่อมโยงทุกหน่วยให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลได้แบบเรียลไทม์

3.2 (WO2 ได้จาก W3, W6 + O1, O2) พัฒนาโครงสร้างหน่วยให้มี เสถียรภาพมากขึ้น ลดปัญหาการหมุนเวียนกำลังพลสูง โดยพิจารณาปรับโครงสร้าง การบรรจุกำลังพลให้มีสัดส่วนของทหารประจำการมากขึ้น และเพิ่มแนวทางการดูแลกำลังพล ระยะยาว

3.3 (WO3 ได้จาก W1, W8 + O2, O6) จัดหาอาวุธและยุทโธปกรณ์ ที่เหมาะสมกับภารกิจ สนับสนุนอาวุธที่เหมาะสมกับการรบนอกแบบ รวมถึงระบบ ป้องกันต่อต้านโดรน และยานพาหนะหุ้มเกราะแบบเบา

3.4 (WO4 ได้จาก W1, W8 + O6, O7) เพิ่มมาตรการรักษาความมั่นคง ฐานปฏิบัติการและจุดตรวจ พัฒนาการออกแบบฐานปฏิบัติการโดยใช้ แนวทาง การพัฒนาการก่อสร้างตามหลักทางวิศวกรรมเพื่อให้มีความคงทนแข็งแรง ควบคู่กับ มาตรการเฝ้าระวังตลอดเวลา

4. กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WT - Weaknesses & Threats) มุ่งเพื่อลด จุดอ่อนและป้องกันภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น ดังนี้

4.1 (WT1 ได้จาก W5, W8 + T2, T11) เสริมสร้างแนวทางปฏิบัติ ด้านจริยธรรมและความสัมพันธ์กับประชาชน โดยปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติให้ยึดถือ แนวทางสันติวิธี (Non-Violent Action) และเสริมสร้างมาตรการป้องกันการละเมิดสิทธิ มนุษยชน

4.2 (WT2 ได้จาก W7, W8 + T5, T8) พัฒนาคูณภาพกำลังพลให้มี มาตรฐานสูงขึ้น ด้วยการลดอัตราการหมุนเวียนกำลังพล โดยมีโครงการพัฒนาศักยภาพ กำลังพลทหารพราน ที่เน้นการฝึกทักษะทางยุทธวิธีและความเป็นมืออาชีพ สร้างระบบ พี่เลี้ยงทางยุทธวิธี เชื่อมโยงกำลังพลใหม่กับกำลังพลที่มีประสบการณ์เพื่อลดปัญหาการขาด ประสบการณ์ของทหารพรานรุ่นใหม่

4.3 (WT3 ได้จาก W1, W2 + T3, T6) เพิ่มความร่วมมือกับองค์กรภาคประชาสังคมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อลดโอกาสที่กลุ่มก่อความไม่สงบจะใช้ปัญหาเชิงโครงสร้างเป็นเครื่องมือโฆษณาชวนเชื่อ โดยควรเพิ่มความร่วมมือกับภาคประชาสังคม ศอ.บต. และหน่วยงานรัฐ เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

4.4 (WT4 ได้จาก W1, W5 + T2, T11) กระชับความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ มุ่งลดแรงกดดันจากประชาคมระหว่างประเทศ โดยเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับนานาชาติ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านความมั่นคงในระดับอาเซียน

สรุป

จากการวิเคราะห์ TOWS Matrix สามารถสรุปแนวทางการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน ได้ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาศักยภาพของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน

นำมาจากผลวิเคราะห์กลยุทธ์เชิงรุก ได้แก่ การพัฒนาเทคโนโลยี และข่าวกรอง (SO1) การพัฒนาการฝึกอบรม (SO4) กลยุทธ์เชิงรับ ได้แก่ การปรับปรุงวิธีการตอบโต้ต่อต้านระเบิดแสวงเครื่องและก่อการร้าย (ST1), พัฒนาระบบข่าวกรองร่วม (ST2), พัฒนาขีดความสามารถในการป้องกันฐานปฏิบัติการ (ST4) รวมทั้งกลยุทธ์เชิงป้องกัน ได้แก่ การจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ที่เหมาะสมกับภารกิจ (WO3), และพัฒนาฐานปฏิบัติการให้แข็งแรงปลอดภัยมากขึ้น (WO4)

2. แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน

การวิเคราะห์ในกลยุทธ์เชิงรุก คือ การเสริมสร้างแนวทางปฏิบัติการจิตวิทยา (SO3) กลยุทธ์เชิงรับคือเสริมสร้างการรักษาวินัยกำลังพล และป้องกันการการละเมิดสิทธิมนุษยชน (ST3) และกลยุทธ์เชิงแก้ไข คือเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประชาชน โดยยึดแนวทางสันติวิธี (WT1)

3. แนวทางการเสริมสร้างความมั่นคงในระยะยาว

การวิเคราะห์ในกลยุทธ์เชิงรุก คือการเพิ่มความร่วมมือกับหน่วยงานความมั่นคงอื่น (SO2) และกลยุทธ์เชิงแก้ไข คือ เพิ่มความร่วมมือกับองค์กรภาคประชาสังคมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (WT3)

บทที่ 4

บทอภิปรายผล

บทนี้จะเป็นการอภิปรายผลการศึกษาวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ในบทที่ 3 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

สภาพและสถานการณ์การใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน

การวิจัยนี้ใช้โมเดล 7s ของ McKinsey เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยภายใน และใช้โมเดล PESTEL วิเคราะห์ปัจจัยภายนอก โดยสามารถอภิปรายผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. การใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน

1.1 จากการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมแล้ว หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน เป็นหน่วยกึ่งทหารที่มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีภารกิจหลัก ได้แก่ การรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล การสนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่ ซึ่งบทบาทดังกล่าวสอดคล้องกับหลักนิยามการ ปปส. ของกองทัพบกสหรัฐอเมริกา และงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.2 ความได้เปรียบของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน ได้แก่ ความคล่องตัวและความยืดหยุ่นสูง สามารถปฏิบัติการแบบกองโจรได้ดี รวมทั้งปรับตัวและแทรกซึมในพื้นที่ที่มีภูมิประเทศซับซ้อน อีกทั้งหน่วยทหารพรานรับสมัครอาสาสมัครจากประชาชนในพื้นที่ ซึ่งทำให้สามารถสร้างเครือข่ายข้อมูลข่าวสารได้ดี และได้รับความไว้วางใจจากชุมชน และทหารพรานมีบทบาทในการทำงานร่วมกับฝ่ายพลเรือน ตำรวจ และองค์กรท้องถิ่น ซึ่งช่วยเสริมสร้างการบูรณาการในการรักษาความปลอดภัยได้ดี

1.3 ข้อจำกัดของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน ได้แก่ ข้อจำกัดด้านยุทธโศปกรณ์และการสนับสนุน แม้ทหารพรานจะมีความคล่องตัวสูง แต่ก็ขาดยุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัยเมื่อเทียบกับหน่วยรบหลัก ข้อจำกัดด้านการฝึกอบรมและขีดความสามารถ โดยทหารพรานบางส่วนอาจไม่ได้รับการฝึกในระดับที่เข้มข้นเทียบเท่ากับหน่วยรบหลัก อีกทั้งยังมีข้อจำกัดด้านการบูรณาการข้อมูลข่าวสารการทำงานร่วมกับหน่วยอื่นๆ บางครั้งขาดความต่อเนื่องและการแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน

มีข้ออภิปรายดังนี้

1. ปัญหาทางด้านยุทธศาสตร์และนโยบาย ได้แก่ ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายรัฐ เพราะนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบมีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ทำให้แผนปฏิบัติการของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานต้องปรับตัวบ่อยครั้ง ประเด็นปัญหานี้สะท้อนถึงความเป็นจริงตามหลักนิยมการ ปปส. ของกองทัพอังกฤษ¹⁸ ที่กล่าวว่า ปัจจัยทางการเมืองมีความสำคัญสูงสุดในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ (ปปส.) ความสับสนและความวุ่นวายที่เกิดจากความไม่มั่นคงทางการเมืองอาจเป็นอุปสรรคต่อการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติของรัฐบาลให้มีประสิทธิภาพ

2. ปัญหาทางด้านยุทธการ และยุทธวิธี การขาดข่าวกรองที่แม่นยำทำให้การปฏิบัติการของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานขาดประสิทธิภาพ และอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนในพื้นที่ ปัญหานี้สะท้อนความจริงตามหลักนิยมการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบของกองทัพบก¹⁹ ที่กล่าวไว้ว่า ปฏิบัติการ ปปส. ที่ประสบความสำเร็จนั้น ต้องเน้นงานข่าว หรือการมีข้อมูลข่าวกรองที่แม่นยำและทันสมัยเป็นหัวใจสำคัญ นอกจากนั้น ความยากในการควบคุมพื้นที่ แม้กำลังทหารพรานจะมีจำนวนมาก แต่การควบคุมพื้นที่อย่างต่อเนื่องยังคงเป็นปัญหาสำคัญ เนื่องจากกลุ่มก่อความไม่สงบใช้ยุทธวิธีแบบกองโจร

3. ปัญหาทางด้านสังคมและจิตวิทยา ความหวาดระแวงของประชาชนต่อเจ้าหน้าที่รัฐ โดยในบางพื้นที่ ประชาชนยังคงไม่ไว้วางใจหน่วยทหารพราน เนื่องจากมีประวัติการปะทะหรือข้อกล่าวหาเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชน ปัญหานี้สะท้อนถึงหลักการและเหตุผลตามหลักนิยมป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ²⁰ ที่กล่าวว่า กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบมุ่งขยายผลจากเหตุมูลฐาน (Root Cause) ของการก่อความไม่สงบประการหนึ่งก็คือ การกระทำที่รุนแรง หรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม นอกจากนั้น ผู้ก่อความไม่สงบบางกลุ่มอาจสร้างหรือเพิ่มความไม่พอใจของประชาชนโดยการกระตุ้นให้กองกำลังของรัฐในท้องถิ่นตอบโต้ (อย่างเกินขอบเขต) จนกลายเป็นประเด็นความไม่พอใจที่รุนแรงได้

ปัญหาด้านศาสนาและวัฒนธรรม เพราะพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความอ่อนไหวทางศาสนาและวัฒนธรรมสูง ทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อพิจารณาโดยถี่ถ้วนแล้วจะพบข้อสังเกตว่า รูปแบบการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น เป็น การก่อความไม่สงบโดยใช้ยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในการก่อความไม่สงบแบบมุ่งเน้นอัตลักษณ์ จะมีวิธีระดม

ความสนับสนุนหรือสร้างพลังมวลชนจากอัตลักษณ์ร่วมกันของประชาชนในพื้นที่ เช่น ศาสนา ชนเผ่า หรือกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งกลยุทธ์นี้พบได้ทั่วไปในกลุ่มก่อความไม่สงบในยุคปัจจุบัน และบางครั้งผสมผสานกับกลยุทธ์มุ่งเน้นการทหาร องค์กรก่อความไม่สงบ อาจไม่มีลำดับขั้นทางทหาร/การเมือง คู่ขนานอย่างชัดเจนเหมือนกับสงครามประชาชนยืดเยื้อ กลับกัน ชุมชนมักเข้าร่วมขบวนการก่อความไม่สงบโดยรวม โดยนำลำดับโครงสร้างชนชั้นทางสังคม/การทหาร ที่มีอยู่เดิมของตนเองเข้ามาด้วย เพื่อเพิ่มพลังให้กับขบวนการ²¹ ซึ่งสอดคล้องกับที่กล่าวไว้ในหลักนิยมการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบของ กองทัพบก

แนวทางการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา

1. แนวทางการพัฒนาศักยภาพของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน ได้แก่

1.1 เพิ่มประสิทธิภาพการฝึกอบรมและพัฒนาองค์ความรู้ ให้แก่กำลังพลของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน โดยควรมีการฝึกอบรมที่เข้มข้นขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนายุทธวิธีในการต่อต้านอาวุธแสงเครื่อง และการโจมตีด้วยโดรน ซึ่งเป็นภัยคุกคามใหม่ที่พบในหลายประเทศ สอดคล้องตามที่กล่าวไว้ในหลักนิยมการปราบปรามการก่อความไม่สงบของอังกฤษ²² นอกจากนั้น หน่วยทหารพรานจึงควรปรับปรุงมาตรการรักษาความปลอดภัยในฐานปฏิบัติการ โดยใช้แนวทางลาดตระเวนอย่างทั่วถึง และต้องพัฒนาทักษะและความรู้การต่อต้านการก่อการร้าย การปฏิบัติการข่าวสาร (IO) และการทำงานร่วมกับประชาชน

แนวทางการพัฒนาศักยภาพของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานที่กล่าวมานี้ สอดคล้องกับหลักนิยมการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบของ กองทัพบก ที่กล่าวว่า “กองกำลังผู้ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบที่มีประสิทธิภาพต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เนื่องจากผู้ก่อความไม่สงบมักสับเปลี่ยนหัวและยุทธวิธีทางการทหาร และการเมืองต่าง ๆ อยู่เสมอ กำลังพลทุกหน่วยจะต้องสามารถตั้งข้อสังเกต นำเอาประสบการณ์ มาเป็นบทเรียนและปรับใช้ให้สอดคล้อง”²³

1.2 ปรับปรุงการใช้ข่าวกรองและเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้ระบบข้อมูลข่าวสารแบบบูรณาการและเทคโนโลยีในการติดตามความเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อความไม่สงบจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติการ แนวทางนี้สอดคล้องกับหลักนิยมที่กล่าวว่า การป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ ที่ประสบความสำเร็จได้นั้น

ต้องมุ่งเน้นงานด้านข่าวกรอง โดยปรับปรุงการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ควรมีการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยทหารพรานกับหน่วยข่าวกรอง เพื่อให้เกิดการประสานงานที่ดีขึ้น

แนวทางการพัฒนาศักยภาพนี้ถือว่าเป็นกลยุทธ์เชิงรับ ที่สำคัญกลยุทธ์นี้ ใช้การพัฒนากลไกการฝึกอบรมกำลังพลให้สอดคล้องกับแนวโน้มภัยคุกคามใหม่ โดยเน้นไปที่การรบในเมือง (Urban Warfare) และสงครามข้อมูล (Information Warfare) ตามหลักนิยมการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบของกองทัพบกสหรัฐ²⁴ ซึ่งกล่าวว่าแนวโน้มการก่อความไม่สงบยุคปัจจุบันจะก่อเหตุในพื้นที่เมืองมากขึ้น

กลยุทธ์ในข้อนี้ที่เน้นการพัฒนากลไกการฝึกอบรมกำลังพลให้สอดคล้องกับแนวโน้มภัยคุกคามใหม่ ที่ใช้ยุทธวิธีแบบกองโจรและการก่อการร้าย โดยเน้นการโจมตีเป้าหมายที่เป็นตัวแทนของรัฐ เช่น เจ้าหน้าที่รัฐ ครู ผู้นำชุมชน และประชาชนที่สนับสนุนรัฐ²⁵ ซึ่งสอดคล้องกับที่กล่าวไว้ในหลักนิยมฯ ยิ่งกว่านั้น กลุ่มก่อความไม่สงบพยายามควบคุมประชาชนผ่านการใช้ปฏิบัติการจิตวิทยา ปฏิบัติการข่าวสาร (IO) และการปลุกฝังแนวคิดแบบสุดโต่ง เพื่อดึงประชาชนเข้าสู่ขบวนการ จุดที่น่าสังเกต คือ ในอดีตพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เคยใช้แนวทางสงครามประชาชน (People's War) ตามแบบ เหมา เจ๋อตุง แต่ไทยสามารถเอาชนะได้ด้วย โดยรัฐไทยใช้แนวทางการ ปปส. ที่ผสมผสานการเมืองและการทหารเข้าด้วยกัน ตามข้อมูลในงานวิจัย The Thai Way of Counterinsurgency กล่าวไว้ แต่ในปัจจุบัน ขบวนการก่อความไม่สงบในภาคใต้ ใช้รูปแบบที่แตกต่างออกไป คือ การก่อความไม่สงบแบบมุ่งเน้นอัตลักษณ์ ด้วยการใช้แนวคิดทางศาสนาและชาติพันธุ์เป็นเครื่องมือในการสร้างแนวร่วม ประกอบกับการใช้กลุ่มติดอาวุธในการโจมตีเชิงสัญลักษณ์ เช่น การก่อวินาศกรรม การทำร้ายเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชน ที่ให้ความร่วมมือกับรัฐ ดังนั้น การพัฒนากำลังพลทหารพรานให้เข้าใจกลยุทธ์แบบใหม่ที่ผู้ก่อความไม่สงบนำมาใช้ในปัจจุบัน และสร้างขีดความสามารถให้รองรับหรือต่อต้านการก่อเหตุร้ายได้ จึงเป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัย

2. แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน

2.1 ใช้แนวทางประชาชนเป็นศูนย์กลาง หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานควรใช้แนวคิด เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนนั้น ต้องยึดหลักเข้าใจสภาพแวดล้อมด้านประชาชน (Understand the human environment) โดยสภาพแวดล้อมของมนุษย์นั้น จะสามารถอธิบายได้ว่าเป็นบริบททางสังคม เชื้อชาติ วัฒนธรรม การเมือง และเศรษฐกิจ รวมถึงระบบความเชื่อ บรรทัดฐาน และรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ที่มีอยู่ในพื้นที่ปฏิบัติการ ทั้งนี้

องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมของมนุษย์ รวมถึงศาสนา วรรณกรรม ภาษา ดนตรี ประเพณี ตำนาน และเรื่องเล่าขาน ดังนั้น การรับรู้ แรงจูงใจ และความต้องการ สิ่งนี้จะช่วยให้สามารถเข้าถึงประชากรในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้ได้มุมมองที่เจาะจงมากขึ้นเกี่ยวกับข้อมูลในพื้นที่ นำไปสู่การมีข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นเป็นพิเศษที่ข่าวกรองทางมนุษย์ และข่าวสารจากโซเชียลมีเดีย ซึ่งเป็นช่องทางสำคัญในการทำความเข้าใจประชากรในพื้นที่²⁶ ซึ่งถือได้ว่าสอดคล้องกับหลักนิยมของกองทัพอังกฤษ

2.2 การใช้กำลังอย่างเหมาะสมและหลีกเลี่ยงการใช้กำลังเกินกว่าเหตุ ควรมุ่งเน้นการปฏิบัติการที่เป็นมิตรกับประชาชน ลดการใช้กำลังที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบ โดยหน่วยทหารพรานผู้ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ ควรไตร่ตรองถึงประเภท และระดับของกำลังที่จะใช้ รวมทั้งหน่วยที่จะใช้กำลังนั้นอย่างรอบคอบ เนื่องจากปฏิบัติการที่สังหารผู้ก่อความไม่สงบ ได้ 5 คน อาจให้ผลตรงกันข้ามกับที่วางแผนไว้ก็ได้ เช่น อาจนำไปสู่การรับสมัครใหม่เข้าร่วมกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบอีก 50 คน เป็นต้น²⁷ แนวทางนี้สอดคล้องกับหลักนิยม ที่กล่าวว่าต้องมีการใช้กำลังในระดับที่เหมาะสม

2.3 แนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนนี้ ถือได้ว่าเป็นกลยุทธ์เชิงรุกด้วยการขยายเครือข่ายมวลชนสัมพันธ์ และเสริมสร้างการข่าวกรองเชิงลึก ซึ่งเป็นไปตามแนวทางของแผนแม่บทด้านความมั่นคง ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) ใช้เทคโนโลยี AI และ Big Data เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมของกลุ่มก่อความไม่สงบ และ เป็นสิ่งที่กล่าวไว้ในแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง (พ.ศ. 2566 - 2570) ของกระทรวงกลาโหม และงานวิจัยของ พันเอก ภควัต ครอบสอนเช่นกัน

กลยุทธ์ขยายเครือข่ายมวลชนนี้ยังสอดคล้องกับ The Diamond Model ของ Dr. Gordon McCormick ที่กล่าวว่า กลยุทธ์ของทั้งรัฐและฝ่ายก่อความไม่สงบ คือ การพยายามควบคุมประชาชน เพราะประชาชนเป็นทรัพยากรสำคัญ ที่ทั้งสองฝ่ายต้องการให้การสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็น ด้านข่าวกรอง ทรัพยากร และการมีส่วนร่วมในปฏิบัติการ ดังนั้น การป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบที่มีประสิทธิภาพ จะต้องมุ่งเน้นการแยกประชาชนออกจากกลุ่มก่อความไม่สงบ และเสริมสร้างความชอบธรรมของรัฐ

2.4 กลยุทธ์เชิงรุกอีกข้อ คือ เสริมสร้างแนวทางปฏิบัติการจิตวิทยา ยึดหลักการเอาชนะทางความคิด พิชิตจิตใจ (Winning Hearts and Minds) ใช้ความได้เปรียบของการเป็น กำลังจากประชาชน เพื่อขยายแนวทางปฏิบัติการจิตวิทยาและงานมวลชน ให้ครอบคลุมมากขึ้น กลยุทธ์ข้อนี้สอดคล้องตามแนวคิดของ The Diamond Model รัฐและกลุ่มก่อความไม่สงบพยายามแย่งชิงการควบคุมประชาชน²⁸ นอกจากนั้น ในงานวิจัย The Thai Way of Counterinsurgency ชี้ให้เห็นว่า รัฐไทยเคยใช้กลยุทธ์ที่มี

ประสิทธิภาพสูงสุดคือ การให้ประชาชนมีบทบาทในการรักษาความมั่นคง ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญของไทยที่เคยใช้ได้ผล

3. แนวทางการเสริมสร้างความมั่นคงในระยะยาว

ผ่านบทบาทของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่การแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่สามารถพึ่งพาเพียงการใช้กำลังทางทหารหรือการควบคุมพื้นที่เท่านั้น แต่จำเป็นต้องดำเนินควบคู่กับการเสริมสร้างความมั่นคงผ่าน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน ซึ่งหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานสามารถมีบทบาทได้ในฐานะ กำลังเสริมสร้าง ไม่ใช่แค่ กำลังปราบปราม ทั้งนี้เป็นไปตามนโยบายและแผนความมั่นคงที่ 5 การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ของสภาความมั่นคงแห่งชาติ ในกลยุทธ์หลัก เช่น การยกระดับการพัฒนาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและบริบทของพื้นที่ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของภาครัฐ และการประสานความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และ การเสริมสร้างความปลอดภัยและขจัดเงื่อนไขความรุนแรงในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้²⁹ โดยผู้วิจัยมีแนวทางดังนี้

3.1 พัฒนาเศรษฐกิจเพื่อลดปัจจัยเอื้อความรุนแรง การว่างงาน ความยากจน และความเหลื่อมล้ำ เป็นเงื่อนไขสำคัญที่กลุ่มก่อความไม่สงบใช้ในการโน้มน้าวหรือชักจูงประชาชนเข้าสู่ขบวนการ การที่หน่วยทหารพรานเข้าไปสนับสนุนโครงการส่งเสริมอาชีพ เช่น การฝึกอาชีพ การเกษตรชุมชน หรือการเชื่อมโยงกับโครงการพระราชดำริ ย่อมช่วยลดแรงจูงใจของเยาวชนในการเข้าร่วมกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงได้โดยตรง

3.2 สนับสนุนการศึกษาเพื่อป้องกันความสุดโต่งในระยะยาว หน่วยทหารพรานควรมีบทบาทในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ด้านการศึกษา เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และองค์กรศาสนา เพื่อสนับสนุนการศึกษาที่เปิดกว้าง เป็นกลาง และส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งแนวทางนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พันเอก พัชรพล มุสโกภาส ตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 2

3.3 สร้างพื้นที่การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดพื้นที่ให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นหรือมีบทบาทในการพัฒนา เช่น การจัด เวทีประชาคม เวทีสร้างสันติ หรือโครงการพัฒนาร่วมกับชุมชน จะช่วยให้ประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่ (Sense of Ownership)

3.4 ปรับบทบาทจากผู้ควบคุม เป็น ผู้ประสาน ในระยะยาว หน่วยทหารพราน ควรพัฒนาบทบาทจากผู้ใช้อำนาจ เป็น ผู้ประสานความร่วมมือ ในเชิงนโยบายระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชุมชน เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน การป้องกันยาเสพติด และการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม

บทที่ 5

บทสรุป

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อแนวทางการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาคาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา โดยอาศัยการวิเคราะห์ทั้งปัจจัยภายนอกและภายใน ผ่านกรอบแนวคิด PESTEL, 7S McKinsey และ SWOT Analysis และค้นหาแนวทางพัฒนากลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix จากการศึกษาได้ข้อสรุป ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

สภาพและสถานการณ์การใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาคาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา

หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน มีบทบาทอย่างมากในการแก้ไขปัญหาคาความไม่สงบในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปนั้น มีผลต่อการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ด้านการเมือง

สถานการณ์ทางการเมืองมีอิทธิพลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงในระดับรัฐบาลกลางของไทย เช่น การปรับเปลี่ยนผู้นำประเทศ หรือแนวนโยบายด้านความมั่นคง ส่งผลต่อยุทธศาสตร์แก้ปัญหาคาในพื้นที่ชายแดนภาคใต้โดยตรง เช่น นโยบายการพูดคุยสันติสุขอาจถูกลดความสำคัญลง ส่งผลต่อการใช้กำลังที่อาจต้องปรับเปลี่ยนตามทิศทางของรัฐ ขณะเดียวกัน การเมืองท้องถิ่นก็มีผลต่อการประสานงานในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะความร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่น ซึ่งหากมีการเปลี่ยนแปลงอำนาจในระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด, องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาล ก็อาจส่งผลให้การสนับสนุนการทำงานของหน่วยไม่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ ความเชื่อมั่นของประชาชนในนโยบายรัฐและหน่วยความมั่นคง มีผลโดยตรงต่อความร่วมมือ เช่น การให้ข้อมูลข่าวสาร ความไว้วางใจ หรือการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน

2. ด้านการทหาร

ลักษณะของภัยคุกคามที่ทำให้เกิดสถานการณ์ในพื้นที่ชายแดนใต้ มีลักษณะสงครามกองโจร ซึ่งกลุ่มก่อความไม่สงบใช้ยุทธวิธีแบบไม่เปิดเผย เช่น การลอบวางระเบิด

แสงเครื่อง (IEDs), การซุ่มโจมตี, การลอบสังหารเป้าหมาย และการจู่โจมฐานปฏิบัติการ แม้จะมีหน่วยทหารประจำการอยู่หลายหน่วย รวมทั้งหน่วยงานความมั่นคงอื่น ๆ เช่น ตำรวจ และกองกำลังอาสา แต่ว่าหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในฐานะกำลังกึ่งทหารนั้นมีบทบาทสำคัญยิ่งในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามรูปแบบนี้ โดยเน้นการลาดตระเวน จรยุทธ์ การเฝ้าตรวจเส้นทาง และการใช้เทคโนโลยี เช่น โดรนเพื่อลาดตระเวน อย่างไรก็ตาม ภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อน ทำให้หน่วยทหารพรานจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนยุทธวิธีให้ทันสมัย รวมถึงการบูรณาการการทำงานร่วมกับกำลังฝ่ายอื่น เช่น ตำรวจและฝ่ายปกครอง เพื่อควบคุมพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านเศรษฐกิจ

ลักษณะของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีอัตราความยากจนและการว่างงานสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนและแรงงานทั่วไป ด้วยสภาพเศรษฐกิจที่ซบเซาเช่นนี้ ยิ่งสร้างโอกาสทำให้ประชาชนบางส่วนถูกดึงเข้าสู่กิจกรรมผิดกฎหมายหรือกลายเป็นแนวร่วมของกลุ่มก่อความไม่สงบ หน่วยทหารพรานจึงต้องมีบทบาทนอกเหนือจากด้านความมั่นคง เช่น การส่งเสริมอาชีพ สนับสนุนโครงการพัฒนาของรัฐ หรือร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดอบรมอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน ขณะเดียวกัน เครือข่ายธุรกิจใต้ดิน เช่น การค้ายาเสพติด การค้าอาวุธ และการลักลอบเข้าเมือง ก็เป็นปัจจัยที่เชื่อมโยงกับกลุ่มก่อความไม่สงบ หน่วยจึงต้องมีบทบาทในการสกัดกั้นเครือข่ายเศรษฐกิจผิดกฎหมายเหล่านี้

4. ด้านสังคม

ลักษณะของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีประชากรหลักคือชาวไทยมุสลิม และชาวไทยพุทธ การอยู่ร่วมกันภายใต้ความหลากหลายทางศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม จึงต้องอาศัยความเข้าใจลึกซึ้งของเจ้าหน้าที่รัฐ ในหลายกรณี กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบพยายามใช้ความแตกต่างทางอัตลักษณ์ในการสร้างเงื่อนไขความขัดแย้งผ่านเครือข่ายผู้นำศาสนา ครอบครัว และระบบการศึกษาทางเลือก หน่วยทหารพรานจึงต้องปฏิบัติงานอย่างรอบคอบภายใต้หลักสิทธิมนุษยชนและความเข้าใจทางศาสนา เช่น การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น การใช้ภาษามลายูเพื่อสื่อสารกับชุมชน และการจัดกิจกรรมจิตวิทยาเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างประชาชนกับรัฐ นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาแนวทางสื่อสารเชิงสร้างสรรค์เพื่อลดความหวาดระแวงระหว่างเจ้าหน้าที่กับชุมชน

5. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ลักษณะของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่พื้นที่ชนบทและภูเขาห่างไกล โครงสร้างพื้นฐานยังคงเป็นปัญหาสำคัญ โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมที่ไม่มั่นคงทำให้การเคลื่อนย้ายกำลังพลหรือสนับสนุนภารกิจเป็นไปอย่างล่าช้า ฐานปฏิบัติการบางแห่งต้องเผชิญกับปัญหาขาดแคลนไฟฟ้า น้ำดื่ม และบริการสาธารณสุข ซึ่งส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจของกำลังพลในระยะยาว ขณะเดียวกันสถานศึกษา ศาสนาสถาน และสถานที่สาธารณะอื่น ๆ กลายเป็นจุดยุทธศาสตร์หรือเป้าหมายสำคัญที่หน่วยทหารพรานต้องคุ้มครอง เนื่องจากมีความเสี่ยงต่อการเป็นเป้าหมายค้ำค่าของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ดังนั้น การรักษาความปลอดภัยในพื้นที่เหล่านี้จึงต้องอาศัยการทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด

6. ด้านข้อมูลข่าวสาร

ลักษณะของปัจจุบันคือยุคสื่อสารระบบดิจิทัล เพราะการสื่อสารมีบทบาทสำคัญอย่างมาก หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานมีภารกิจในการสื่อสารกับประชาชนเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของรัฐและแผนการแก้ไขปัญหาคือความไม่สงบในพื้นที่ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น โซเชียลมีเดีย ช่องทางออนไลน์ และภาษาในพื้นที่ เช่น ภาษามลายูท้องถิ่น ช่วยให้การเข้าถึงข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ความเร็วของข่าวสารก็อาจก่อให้เกิดการบิดเบือนข้อมูลหรือปลุกปั่นความเข้าใจผิดได้เช่นกัน หน่วยจึงต้องมีแผนพัฒนาศักยภาพด้านปฏิบัติการ และระบบเฝ้าระวังสงครามข่าวสารของฝ่ายตรงข้ามที่ครอบคลุม นอกจากนี้ ระบบการสื่อสารภายในเพื่อประสานงานระหว่างหน่วยต้องมีความทันสมัยและเสถียร เพื่อให้การตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินทำได้มีประสิทธิภาพ

ปัญหาการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาคือความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์หาปัญหาการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาคือความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลาโดยใช้โมเดล PESTEL และ 7s McKinsey เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายในซึ่งจะทำให้เป็นอุปสรรค และจุดอ่อนของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน โดยสรุป

1. ปัญหาทางด้านยุทธศาสตร์และนโยบาย

หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานต้องปฏิบัติงานภายใต้บริบททางยุทธศาสตร์ที่มีความไม่แน่นอนและเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง โดยเฉพาะนโยบายของรัฐบาลกลางในการ

แก้ไขปัญหาคือความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มักเปลี่ยนไปตามผู้นำและรัฐบาล ส่งผลให้การวางแผนและการดำเนินการของหน่วยขาดความต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังต้องเผชิญแรงกดดันจากนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนขององค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งจำกัดขอบเขตการใช้กำลัง ทั้งนี้สะท้อนหลักนิยามการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ (ปปส.) ของกองทัพอังกฤษ ที่ระบุว่า ปัจจัยทางการเมืองมีความสำคัญสูงสุด ดังนั้น ความล่าช้าและความสับสนทางนโยบายจะกระทบโดยตรงต่อความสามารถของผู้บัญชาการในภาคสนามในการสนับสนุนแนวทางของรัฐและการปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบายความมั่นคงระดับชาติ

2. ปัญหาทางด้านยุทธการและยุทธวิธี

ในด้านยุทธการ หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานยังประสบปัญหาการขาดข้อมูลข่าวกรองที่แม่นยำและทันสมัย ทำให้การปฏิบัติการในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงต่อความผิดพลาด ซึ่งขัดแย้งกับหลักนิยาม ปปส. ที่เน้นว่าความสำเร็จของปฏิบัติการ ปปส. ขึ้นอยู่กับการมีข่าวกรองที่แม่นยำเป็นหัวใจสำคัญ นอกจากนี้ หน่วยยังต้องรับมือกับสงครามกองโจรและการซุ่มโจมตีที่เปลี่ยนแปลงรูปแบบอยู่ตลอดเวลา การควบคุมพื้นที่จึงต้องอาศัยยุทธวิธีเชิงจรยุทธ์ที่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม การกระจายกำลังเพื่อควบคุมพื้นที่กว้างขวางยังคงเป็นข้อจำกัดที่สำคัญ ขณะที่กำลังพลบางส่วนยังขาดทักษะเฉพาะด้าน เช่น การลาดตระเวน การใช้อาวุธ และความพร้อมทางร่างกาย รวมถึงระบบบัญชาการและการข่าวที่ยังไม่บูรณาการ ทำให้การส่งข้อมูลล่าช้าหรือขาดความแม่นยำ

3. ปัญหาทางด้านสังคมและจิตวิทยา

พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความอ่อนไหวทางศาสนาและวัฒนธรรมสูง การปฏิบัติงานของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานจึงต้องอาศัยความระมัดระวังทางจิตวิทยาและวัฒนธรรมเป็นพิเศษ ปัญหาความไม่ไว้วางใจของประชาชนต่อเจ้าหน้าที่รัฐยังคงมีอยู่ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เคยเกิดเหตุรุนแรงหรือมีข้อกล่าวหาเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งกลายเป็นช่องทางให้กลุ่มก่อความไม่สงบนำไปขยายผลในเชิงโฆษณาชวนเชื่อสอดคล้องกับหลักนิยาม ปปส. ที่ระบุว่า รัฐบาลอาจกลายเป็นต้นเหตุของความไม่ปลอดภัยได้ หากเจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติเกินขอบเขต นอกจากนี้ กลุ่มก่อความไม่สงบยังใช้ยุทธศาสตร์แบบมุ่งเน้นอัตลักษณ์ (Identity-based Insurgency) โดยเน้นการดึงฐานมวลชนจากอัตลักษณ์ร่วมของประชาชน เช่น ศาสนา ภาษา และชนเผ่า การสร้างแนวร่วมผ่านชุมชน ศาสนสถาน หรือผู้นำศาสนา กลายเป็นกลยุทธ์หลักในการยึดโยงความรู้สึกของประชาชนกับขบวนการ ซึ่งทำให้ภารกิจของทหารพรานมีความซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อชุมชนหรือการเมืองในท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญทั้งในฐานะเป้าหมายและผู้มีอิทธิพลต่อสถานการณ์ในพื้นที่

แนวทางการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา

1. แนวทางการพัฒนาศักยภาพของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน ควรมุ่งเน้นการฝึกอบรมที่เข้มข้น โดยเฉพาะด้านการต่อต้านระเบิดแสวงเครื่อง (IEDs) การโจมตีด้วยโดรน การปฏิบัติการข่าวสาร (IO) และการปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด กองกำลังต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ตามหลักนิยามการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ (ปปส.) ของอังกฤษและสหรัฐฯ อีกทั้งควรเสริมสร้างระบบข่าวกรองโดยใช้เทคโนโลยี เช่น AI และ Big Data เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มภัยคุกคามและบูรณาการข่าวกรองระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างแม่นยำและทันต่อสถานการณ์

2. แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน ควรใช้แนวคิด เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นหัวใจหลัก โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการปฏิบัติการทุกระดับ และใช้กำลังอย่างเหมาะสม หลีกเลี่ยงการใช้กำลังเกินขอบเขต เพื่อรักษาความชอบธรรมของรัฐ แนวทางนี้สอดคล้องกับ The Diamond Model ของ McCormick ที่เน้นการแยกประชาชนออกจากกลุ่มก่อความไม่สงบ นอกจากนี้ควรเสริมสร้างแนวทางการปฏิบัติการจิตวิทยาและการใช้สื่อสารสมัยใหม่ในการเข้าถึงเยาวชนและชุมชน รวมถึงส่งเสริมบทบาทของประชาชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาความมั่นคงของตนเอง

3. แนวทางการเสริมสร้างความมั่นคงในระยะยาว หน่วยทหารพรานควรเปลี่ยนบทบาทจาก ผู้ควบคุม เป็น ผู้ประสาน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ เช่น เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพ สนับสนุนการศึกษาเพื่อป้องกันแนวคิดสุดโต่ง และสร้างเวทีประชาคมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและรักษาความสงบสุข โดยเน้นการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น และภาคประชาสังคม กลยุทธ์ดังกล่าวจะช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม ลดปัจจัยเอื้อต่อความรุนแรง และสร้างความยั่งยืนในพื้นที่ ตามแนวทางที่ระบุไว้ในแผนความมั่นคงของสภาความมั่นคงแห่งชาติและงานวิจัย The Thai Way of Counterinsurgency.

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 กำหนดยุทธศาสตร์ความมั่นคงแบบบูรณาการในระดับพื้นที่ โดยควรมีการจัดทำ ยุทธศาสตร์การรักษาความมั่นคงระดับพื้นที่ ที่เชื่อมโยงทุกภาคส่วน ได้แก่ ทหาร ตำรวจ พลเรือน ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจ

โดยเน้นการกระจายอำนาจการวางแผนและตัดสินใจลงสู่ระดับพื้นที่มากขึ้น ลดความเป็นส่วนกลาง และให้หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานมีบทบาทเป็น ผู้ประสานความมั่นคงมากกว่าใช้อำนาจปราบปราม

1.2 ผลักดันนโยบาย ความมั่นคงเชิงพัฒนา อย่างเป็นรูปธรรม ภาครัฐควรยกระดับนโยบายความมั่นคงให้พ้นจากการมุ่งเน้นการปราบปรามมาเป็น การสร้างภูมิคุ้มกันของสังคม โดยสนับสนุนหน่วยทหารพรานในบทบาทของผู้พัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เช่น สนับสนุนอาชีพเกษตรชุมชน การท่องเที่ยวโดยชุมชน ทหารพรานควรเป็นผู้ส่งเสริมการศึกษา โดยทำงานร่วมกับโรงเรียน ศาสนสถาน และกลุ่มเยาวชน รวมทั้งเป็นผู้ส่งเสริมการแก้ไขปัญหายาเสพติด อาชญากรรม และต่อต้านการรุกร้าแนวชายแดน

2. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ

2.1 เสริมสร้างการข่าวเชิงลึกและระบบบูรณาการข่าวกรอง ควรมีการบูรณาการระบบข่าวกรองระหว่างหน่วยทหารพราน กอ.รมน. ศอ.บต. ตำรวจ และหน่วยข่าวพลเรือน ผ่านระบบฐานข้อมูลกลาง (Shared Intelligence Platform) ที่ปลอดภัยและทันสมัย โดยเน้นการข่าวจากบุคคล (HUMINT) ร่วมกับข่าวสารจากโลกออนไลน์หรือจากแหล่งข่าวเปิด (OSINT)

2.2 สร้างแนวร่วมและความชอบธรรมจากประชาชนในพื้นที่ ควรให้ทุกหน่วยที่ปฏิบัติการในพื้นที่ต้องผ่านหลักสูตรความเข้าใจบริบทท้องถิ่น ซึ่งครอบคลุม ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม และความละเอียดอ่อนในเชิงสังคม นอกจากนี้ควรสนับสนุนการตั้ง ศูนย์สันติสุขตำบล โดยมีทหารพรานเป็นส่วนหนึ่งของชุดผสม พร้อมทั้งมีการใช้เวทีสร้างสันติ ในการฟังเสียงประชาชน รวมทั้งมีการส่งเสริมกิจกรรมเยาวชนร่วมกับภาคศาสนาและโรงเรียน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาการพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยทหารพรานในยุคสงครามไฮบริด (Hybrid Warfare) โดยเสนอให้วิจัยเฉพาะด้านเกี่ยวกับความสามารถของทหารพรานในการรับมือภัยคุกคามยุคใหม่ เช่น สงครามไซเบอร์ ปฏิบัติการข่าวสาร (IO) การใช้อากาศยานไร้คนขับหรือโดรน การใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และ การรบในเมือง (Urban Warfare) เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเสนอแนวทางปรับปรุงหลักนิยม การฝึก การจัดหาอุปกรณ์ และการจัดหน่วยให้ทันสมัย

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 (ฉบับย่อ). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. 2561.
2. กระทรวงกลาโหม. (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง (พ.ศ. 2566- 2570). 2560.
3. สามารณ คงสาย, พลตรี. การศึกษาวิเคราะห์และเรียบเรียงประวัติศาสตร์ภาคใต้. 2566.
4. สุรชาติ บำรุงสุข. การก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย: พัฒนาการและปัญหา. กรุงเทพฯ. 2553.
5. ศูนย์สงครามพิเศษ. หลักนิยมหน่วยทหารพราน (รส. 20-1). กองวิทยาการ. 2562. หน้า 12.
6. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2565-2567. กรุงเทพฯ. 2565
7. Thomas A. Marks. Thailand: Anatomy of Counterinsurgency Victory, Military review. 2007.
8. US Army. FM 3-24: Counterinsurgency. 2009. หน้า 31.
9. ศูนย์สงครามพิเศษ. หลักนิยมหน่วยทหารพราน (รส. 20-1). กองวิทยาการ. 2562 หน้า 21.
10. ศูนย์สงครามพิเศษ. หลักนิยมการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบของกองทัพบก (รส.3-31-202). กองวิทยาการศูนย์สงครามพิเศษ. 2568. หน้า 3.
11. ศูนย์สงครามพิเศษ. หลักนิยมการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบของกองทัพบก (รส.3-31-202). กองวิทยาการศูนย์สงครามพิเศษ. 2568. หน้า 37
12. Thomas A. Marks. Thailand: Anatomy of Counterinsurgency Victory, Military review. 2007. หน้า 2.
13. สำเร็จ ศรีทราย, พลเอก. สงครามประชาชนใน จชต. 2553.
14. วิภูษณะ คล้ายมณี, พันเอก. แนวคิดการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบนอกกรอบคู่มือราชการสนาม. 2552.
15. Jeff M. Moore. The Thai way of counterinsurgency, The University of Exeter. 2010.

16. ภควัต ครอบสอน, พันเอก. แนวทางการพัฒนางานการเมือง เพื่อสนับสนุนการแก้ไข
ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้. [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการทัพบก,
2564.
17. พชรพล มุสโกภาส, พันเอก. การใช้วิธีการออกแบบของกองทัพบก (Army Design
Methodology; ADM) ในการวิเคราะห์การแก้ปัญหาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. [เอกสาร
วิจัยส่วนบุคคล]. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการทัพบก, 2567.
18. United Kingdom, Ministry of Defence. Allied Joint Doctrine for Counter-
Insurgency (AJP-3.27). 2023. หน้า 30 .
19. ศูนย์สงครามพิเศษ. หลักนิยมการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบของ
กองทัพบก (รส.3-31-202). กองวิทยาการศูนย์สงครามพิเศษ. 2568. หน้า 109.
20. ศูนย์สงครามพิเศษ. หลักนิยมการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบของ
กองทัพบก (รส.3-31-202). กองวิทยาการศูนย์สงครามพิเศษ. 2568. หน้า 63.
21. ศูนย์สงครามพิเศษ. หลักนิยมการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบของ
กองทัพบก (รส.3-31-202). กองวิทยาการศูนย์สงครามพิเศษ. 2568. หน้า 64.
22. United Kingdom, Ministry of Defence. Allied Joint Doctrine for Counter-
Insurgency (AJP-3.27). 2023. หน้า 23.
23. Jeff M. Moore. The Thai way of counterinsurgency, The University of Exeter. 2010
24. ศูนย์สงครามพิเศษ. หลักนิยมการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบของ
กองทัพบก (รส.3-31-202). กองวิทยาการศูนย์สงครามพิเศษ. 2568. หน้า 105.
25. US Army. FM 3-24: Counterinsurgency. 2009. หน้า 121.
26. สุรชาติ บำรุงสุข, รศ. ดร. การก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย:
พัฒนาการและปัญหา. กรุงเทพฯ. 2553. หน้า 34.
27. United Kingdom, Ministry of Defence. Allied Joint Doctrine for Counter-
Insurgency (AJP-3.27). 2023. หน้า 81
28. ศูนย์สงครามพิเศษ. หลักนิยมการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบของ
กองทัพบก (รส.3-31-202). กองวิทยาการศูนย์สงครามพิเศษ. 2568. หน้า 106.
29. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคง
แห่งชาติ (พ.ศ. 2566-2570). สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ. 2566. หน้า 53-54.

ภาคผนวก

ผนวก ก

การวิเคราะห์สภาพการใช้งำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรรมทหารพราน ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอ ของจังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์สภาพการใช้งำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรรมทหารพรานในการ
แก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา
โดยใช้โมเดล PESTEL เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกซึ่งจะทำให้เป็นอุปสรรค และโอกาส
ในการพัฒนาแนวทางการใช้งำลังหน่วยทหารพรานต่อไป

1. ปัจจัยด้านการเมือง

ปัจจัยทางการเมืองมีอิทธิพลต่องานของหน่วยเฉพาะกิจกรรมทหารพราน
เนื่องจากปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นประเด็นสำคัญในด้าน
ความมั่นคงแห่งชาติ และเกี่ยวข้องกับ นโยบายรัฐบาล รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาของ
หน่วยงานด้านความมั่นคง โดยที่เห็นได้อย่างเด่นชัด ได้แก่

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เป็นโอกาส เพราะรัฐบาล
มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับ ความมั่นคงและสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผ่านการบูรณาการ
กำลัง พลเรือน ตำรวจ และทหาร (พตท.) เพื่อรักษาความสงบในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม
การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศ หรือเสถียรภาพทางการเมืองของไทย หากมี
การเปลี่ยนแปลงรัฐบาล หรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านความมั่นคง อาจส่งผลให้
แนวทางการใช้งำลังของทหารพรานต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการปฏิบัติงานตามไปด้วย

1.2 อิทธิพลขององค์กรระหว่างประเทศ เป็นอุปสรรค เพราะ สหประชาชาติ
การเคลื่อนไหวขององค์กรสิทธิมนุษยชน และองค์กรระหว่างประเทศ อาจมีผลต่อ
แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยเฉพาะกิจกรรมทหารพราน เช่น ข้อจำกัดในการใช้งำลัง
หรือการปฏิบัติต่อประชาชนในพื้นที่ หรือต้องระมัดระวังการปฏิบัติการทางทหาร
เพื่อไม่ให้กระทบต่อกระบวนการเจรจาสันติภาพและภาพลักษณ์ของหน่วยงาน

1.3 แนวทางการเจรจาสันติภาพ เป็นโอกาส เพราะการดำเนินการพูดคุย
สันติภาพระหว่าง รัฐบาลไทยและกลุ่มเห็นต่าง มีผลต่อการใช้งานของหน่วยเฉพาะกิจกรรมทหารพราน
โดยเฉพาะมาตรการทางทหารที่ต้องปรับให้สอดคล้องกับแนวทางสันติวิธี ทั้งนี้ การเมืองระหว่าง
ประเทศโดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างไทย-มาเลเซีย นั้น มีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวกลางในการ
พูดคุยสันติภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศอาจส่งผลต่อสถานการณ์ในพื้นที่

2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ เป็นหนึ่งในปัจจัยที่เอื้อต่อการขยายตัวของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ โดยที่เห็นได้ชัดเจนมีดังนี้

2.1 อัตราการว่างงานสูง เป็นอุปสรรค เพราะเนื่องจากการขาดโอกาสทางเศรษฐกิจทำให้ประชาชนบางส่วน เข้าเป็นแนวร่วมของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับ อาชญากรรมข้ามชาติ เช่น การลักลอบขนยาเสพติด และการค้ามนุษย์

2.2 เศรษฐกิจนอกระบบและธุรกิจผิดกฎหมายหรือธุรกิจเถื่อน เป็นอุปสรรค เพราะ การลักลอบค้าอาวุธ ค่าแรงงานต่างด้าว ค้ายาเสพติด เป็นแหล่งทุนสำคัญของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ทำให้ยากต่อการควบคุมสถานการณ์

2.3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเศรษฐกิจของรัฐ เป็นโอกาส เพราะสิ่งที่เกิดจากโครงการพัฒนาของรัฐบาล เช่น การสร้างนิคมอุตสาหกรรมจะนี้อาจช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจและลดปัญหาความไม่สงบในระยะยาว

2.4 งบประมาณของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง เป็นโอกาส เพราะหากมีงบประมาณที่จัดสรรให้หน่วยทหาร ซึ่งรวมถึงหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน มีผลโดยตรงต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของหน่วย เช่น หากได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นก็จะส่งผลดีต่อการจัดหา อาวุธ ยุทโธปกรณ์ และดูแลสวัสดิการของกำลังพล

3. ปัจจัยด้านสังคม

3.1 ความแตกต่างทางศาสนาและวัฒนธรรม เป็นอุปสรรค เพราะประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิมที่มีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมแตกต่างจากส่วนอื่นของประเทศ ทำให้จำเป็นต้องมีแนวทางปฏิบัติที่ละเอียดอ่อน เมื่อรวมกับบทบาทของสถาบันศาสนาและผู้นำศาสนา: ผู้นำศาสนาในพื้นที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อและพฤติกรรมของประชาชน ดังนั้นหน่วยทหารพรานต้องพยายามสร้างความสัมพันธ์ที่ดีเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน รวมทั้งต้อง ต้องทำงานร่วมกับ ผู้นำศาสนา และองค์กรในท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจ

3.2 อิทธิพลของแนวคิดแบ่งแยกดินแดน เป็นอุปสรรค เพราะกลุ่มบางกลุ่มยังคงมีแนวคิดแบ่งแยกดินแดน ส่งผลให้มีการต่อต้านการเข้ามาของเจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึงหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน ดังนั้นจึงควรต้องมีมาตรการสร้างความเข้าใจและเข้าถึงประชาชนมากขึ้น (แนวทาง เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา)

3.3 เยาวชนและระบบการศึกษา เป็นโอกาส เพราะเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญที่ทั้งฝ่ายรัฐและกลุ่มก่อความไม่สงบต้องการช่วงชิง ทหารพรานต้องเข้าไปมีบทบาทในโครงการเสริมสร้างความเข้าใจและป้องกันไม่ให้เยาวชนถูกชักจูงไปสู่แนวคิดสุดโต่งหรือลัทธิศาสนาที่นิยมความรุนแรง เช่น การเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงการด้านการศึกษาและเยาวชนเพื่อลดโอกาสที่กลุ่มก่อความไม่สงบจะใช้เยาวชนเป็นแนวร่วม

4. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี

เทคโนโลยีมีสำคัญต่อการปฏิบัติงานของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานทั้งในด้าน ยุทธวิธีทางทหาร การข่าวกรอง การปฏิบัติการจิตวิทยา และการสื่อสาร ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อความสามารถในการตอบโต้ภัยคุกคาม ในหลายประเด็น ดังนี้

4.1 การพัฒนาเทคโนโลยีทางทหารของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานเป็นโอกาส เพราะหน่วยทหารพรานได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ที่ทันสมัยมากขึ้น เช่น อากาศยานไร้คนขับ (UAV) สำหรับลาดตระเวนและเฝ้าตรวจ ระบบตรวจจับและป้องกันอาวุธระเบิดแสวงเครื่อง (IED) เทคโนโลยีการสื่อสารทางทหาร เช่น วิทยุสื่อสารที่เข้ารหัส และเครือข่ายการบังคับบัญชา

4.2 การใช้เทคโนโลยีของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ เป็นอุปสรรค เพราะกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงมีการใช้ โซเชียลมีเดียและแอปพลิเคชันเข้ารหัส (เช่น Telegram, Signal, WhatsApp) เพื่อสื่อสารและวางแผนปฏิบัติการ การใช้ โดรนเชิงพาณิชย์ สำหรับลาดตระเวนและก่อวินาศกรรม การพัฒนาและใช้งาน ระเบิดแสวงเครื่อง (IEDs) ที่ซับซ้อนขึ้น

4.3 การรบในพื้นที่เมืองและชนบทด้วยการใช้เทคโนโลยีเฝ้าตรวจและลาดตระเวน เป็นโอกาส เพราะ กล้องวงจรปิด (CCTV) และระบบ AI วิเคราะห์ภาพวิดีโอ มีบทบาทสำคัญในพื้นที่เมือง การใช้ระบบติดตาม GPS และเซ็นเซอร์ระยะไกลเพื่อควบคุมพื้นที่ห่างไกล

4.4 การใช้ปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operations - IO) เป็นโอกาส เพราะทั้งฝ่ายรัฐและกลุ่มก่อความไม่สงบใช้ เทคโนโลยี โซเชียลมีเดีย เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข้อมูล เพื่อสร้างภาพลักษณ์ หรือบิดเบือนข้อเท็จจริง การตอบโต้การบิดเบือนข้อมูลต้องอาศัยการใช้ Big Data และ AI เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มของข้อมูลที่เผยแพร่ในสื่อออนไลน์

4.5 เทคโนโลยีสมัยใหม่สร้าง เป็นอุปสรรค เพราะสร้างผลกระทบต่อหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีและปฏิบัติไซเบอร์ เพื่อตอบโต้ภัยคุกคามที่ซับซ้อนมากขึ้น ต้องเร่งฝึกอบรม

กำลังพลให้สามารถใช้ เทคโนโลยีทางทหารและข่าวกรองสมัยใหม่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องมีการพัฒนา ยุทธศาสตร์ปฏิบัติการข่าวสาร (IO) และ ประยุกต์ใช้เทคนิค Cyber Warfare เพื่อป้องกันการบิดเบือนข้อมูล

5. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีลักษณะ ภูมิประเทศและภูมิอากาศเฉพาะตัว ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในหลายประเด็น ดังนี้

5.1 สภาพภูมิประเทศที่ซับซ้อน เป็นอุปสรรค โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดน ส่วนใหญ่เป็น ป่าเขา ทุ่งนา และสวนยางพารา ทำให้กลุ่มก่อความไม่สงบสามารถใช้เป็น ฐานที่มั่นและเส้นทางลำเลียงอาวุธ มีพื้นที่ป่าพรุและแม่น้ำหลายสายที่เป็นจุดอ่อนในการ โจมตีชุดลาดตระเวน

5.2 สภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง หรือภาวะโลกร้อน เป็นอุปสรรค เพราะมีปริมาณน้ำมากขึ้นในฤดูฝนส่งผลต่อการปฏิบัติการลาดตระเวน โดยเฉพาะพื้นที่ ลุ่มต่ำและป่าพรุ น้ำท่วมและดินถล่มในบางพื้นที่อาจขัดขวางการเคลื่อนที่ของกำลังพลขึ้น

5.3 การใช้พื้นที่ชายแดนในการลักลอบเข้าเมือง เป็นอุปสรรค เพราะ เส้นทางธรรมชาติและพื้นที่ป่าชายแดนถูกใช้เป็นเส้นทางลักลอบเข้าเมืองของแรงงาน ผิดกฎหมายและอาชญากรข้ามชาติ

5.4 สภาพแวดล้อมดังที่กล่าวมาสร้างผลกระทบต่อหน่วยเฉพาะกิจ กรมทหารพราน หน่วยจึงต้องปรับปรุง ยุทธวิธีการลาดตระเวนและยุทธวิธีการรบในป่า ภูเขา ให้เหมาะสมกับภูมิประเทศ ต้องใช้เทคโนโลยี เช่น โดรนลาดตระเวนและกล้อง ตรวจจับความร้อน เพื่อช่วยเฝ้าตรวจในพื้นที่ห่างไกล ต้องมี มาตรการช่วยเหลือประชาชน ในกรณีภัยพิบัติ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

6. ปัจจัยด้านกฎหมาย

6.1 กฎหมายและระเบียบข้อบังคับมีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงาน ของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน โดยเฉพาะกฎหมายด้านความมั่นคงและสิทธิ มนุษยชน ทั้งนี้ เป็นโอกาสที่ดี เพราะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือกฎหมายพิเศษในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้หลายฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ. 2457 พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 พระราชบัญญัติว่า ด้วยการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย พ.ศ. 2551 การมีกฎหมายหลายฉบับ ที่เกี่ยวข้องนั้น หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานต้องให้ความสำคัญกับ การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ (ปชส) และการปฏิบัติการจิตวิทยา เพื่อลดกระแสต่อต้านจากประชาชน

6.2 กฎหมายและระเบียบข้อบังคับมีบทบาทเป็นข้อจำกัดด้านสิทธิมนุษยชน เป็นอุปสรรคต่อหน่วยทหารพราน เพราะทำให้การบังคับใช้กฎหมายต้องเป็นไปตามหลัก สิทธิมนุษยชน เพื่อไม่ให้ถูกวิพากษ์วิจารณ์จากองค์กรระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีการติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างใกล้ชิดจาก คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.), สหประชาชาติ (UN), และ NGOs ดังนั้น หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานต้องมีการฝึกอบรมกำลังพลเกี่ยวกับ การปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานสากล เพื่อไม่ให้ให้เกิดข้อผิดพลาด

6.3 การดำเนินคดีต่อกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ เป็นอุปสรรค เพราะพบว่ากฎหมายไทยมีกระบวนการพิจารณาคดีที่ยาวนาน ทำให้บางกรณีผู้ต้องหาหลุดจากการควบคุมตัว

ผนวก ข

การวิเคราะห์ปัญหาการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน ในการแก้ไขปัญหาคือความไม่สงบ

ต่อไปนี้เป็นผลการวิเคราะห์หาปัญหาการใช้กำลังของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานในการแก้ไขปัญหาคือความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลาโดยใช้โมเดล 7S ของ McKinsey เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยภายในซึ่งจะทำให้เห็นจุดแข็ง และจุดอ่อนของหน่วยทหารพราน อันจะนำไปสู่หาแนวทางพัฒนาการใช้กำลังหน่วยทหารพรานต่อไป

1. ด้านกลยุทธ์ (Strategy)

1.1 กลยุทธ์การใช้กำลังของหน่วยทหารพรานเน้นปฏิบัติการเชิงรุกและเชิงรับตามแนวทางของ ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ (ปปส.) ใช้ยุทธศาสตร์ "ยุทธศาสตร์พระราชทาน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" เป็นแนวทางการสร้างความมั่นคงในพื้นที่ มีการปฏิบัติการจิตวิทยาและมวลชนสัมพันธ์ เพื่อแยกมวลชนออกจากผู้ก่อความไม่สงบ มีการวางกำลังตาม โซนสี่ความมั่นคง (สี่ส้ม สี่เหลือง สี่เขียว) เพื่อใช้ทรัพยากรในการควบคุมพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนยุทธศาสตร์ความมั่นคงของ กอ.รมน.ภาค 4 สน. ผ่านมาตรการควบคุมพื้นที่, การข่าว, และการใช้กำลังในเชิงยุทธวิธี

1.2 จุดแข็ง กลยุทธ์ที่กล่าวไปถือได้ว่าเป็นกลยุทธ์การใช้กำลังที่เหมาะสมกับสถานการณ์ก่อความไม่สงบและสอดคล้องกับคุณลักษณะหน่วย เนื่องจากทหารพรานเป็นหน่วยที่มีความคล่องตัวสูง และสามารถปฏิบัติการรบนอกแบบได้ดี สามารถบูรณาการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานอื่น ทั้งกำลังพลเรือน ตำรวจ และทหาร เน้นการปฏิบัติการมวลชนสัมพันธ์ ใช้หลักการชนะความคิด พิชิตจิตใจ (Winning Hearts and Minds) ซึ่งช่วยสร้างความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่

1.3 จุดอ่อน หน่วยทหารพรานในปัจจุบัน ยังขาดการปรับตัวต่อแนวโน้มภัยคุกคามสมัยใหม่ เช่น การก่อความไม่สงบแบบเครือข่าย (Network Insurgency) และ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของฝ่ายตรงข้าม นอกจากนี้ แนวทางปฏิบัติบางประการยังไม่มี ความต่อเนื่องหรือความชัดเจน เช่น มาตรการควบคุมพื้นที่และการข่าวที่บางครั้งยังขาดการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วย

2. ด้านโครงสร้าง (Structure)

2.1 โครงสร้างของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานจัดเป็นหน่วยกึ่งทหาร (Paramilitary Forces) มีการจัดกำลังในรูปแบบ กรมทหารพราน (กองบัญชาการ + กองร้อยทหารพราน + กองร้อยสนับสนุน + หมวดทหารพรานหญิง) ใช้โครงสร้างแบบ กองร้อยเป็นหน่วยปฏิบัติการหลัก ซึ่งมีความคล่องตัวสูง มีการขึ้นตรงทางยุทธการกับ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

2.2 จุดแข็ง คือมีความยืดหยุ่นในการจัดกำลัง สามารถปรับเปลี่ยน การวางกำลังได้ตามสภาพพื้นที่ สามารถกระจายกำลังเข้าสู่พื้นที่ได้ดี เนื่องจากใช้ทหารพราน ซึ่งเป็นประชาชนในท้องถิ่นเป็นหลัก โครงสร้างการบังคับบัญชาแยกจากกำลังรบหลัก ทำให้มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติการกิจ

2.3 จุดอ่อน ขาดความเป็นปึกแผ่นของกำลังพล (ระหว่างเจ้าหน้าที่ ประจำการ และอาสาสมัครทหารพราน เนื่องจากเป็นหน่วยกึ่งทหารที่กำลังพลเป็น อาสาสมัคร อาจทำให้ขาดความต่อเนื่องในการเสริมสร้างความพร้อมรบของหน่วยในระยะยาว

3. ด้านระบบและกระบวนการปฏิบัติงาน (Systems)

3.1 ระบบที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นระบบทหารใช้ระบบบัญชาการและ ควบคุมผ่าน ศูนย์ควบคุมและติดตามสถานการณ์ (War Room) มีการใช้ ระบบติดตาม ตัวบุคคล GPS Tracking และ เทคโนโลยี UAV (โดยเฉพาะโดรน) มี ระบบการลาดตระเวน จรยุทธ์ เพื่อตรวจสอบและป้องกันการเคลื่อนไหวของผู้ก่อเหตุรุนแรง

3.2 จุดแข็ง มีการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการปฏิบัติการ เช่น UAV เพื่อเป็นระบบเฝ้าตรวจ มีมาตรการป้องกันฐานปฏิบัติการที่เข้มงวด เช่น ระบบตรวจสอบฐาน แบบใช้เทคนิคเฝ้าตรวจในระยะ 5-15-25

3.3 จุดอ่อน ระบบบัญชาการและสื่อสารบางพื้นที่ยังไม่ครอบคลุม ทำให้ การส่งข้อมูลข่าวสารล่าช้า ยังขาดการบูรณาการข้อมูลด้านการข่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ค่านิยมร่วมขององค์กร (Share Value)

4.1 ทหารของประชาชน คือแนวคิดหลักของทหารพราน การเน้น ความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อให้การปฏิบัติการเกิดความร่วมมือ รักษาวินัยและ หลักจรรยาบรรณของทหาร ต่อสู้เพื่อบ้านเกิดและประเทศชาติ

4.2 จุดแข็ง มีประชาชนให้ความร่วมมือกับหน่วยทหารพราน มากกว่า กำลังรบหลัก เนื่องจากเป็นกำลังที่มาจากประชาชนในท้องถิ่น ทำให้การสร้างความรู้สึก

เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนได้ง่ายขึ้น รวมทั้งทำให้สามารถเข้าถึงข่าวสารและข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ได้ง่าย

4.3 จุดอ่อน เนื่องจากกำลังพลมีหลายแหล่งที่มา แตกต่างทั้งในเรื่องแรงจูงใจ และความเชื่อ อีกทั้งมีข้อจำกัดในการฝึก และเสริมสร้างอุดมการณ์ จึงทำให้การรักษาวินัยของกำลังพลบางส่วนยังมีปัญหา เช่น ปัญหาผิดวินัย ปัญหาการละเมิดสิทธิ หรือพฤติกรรมที่สร้างเงื่อนไขให้กับประชาชน

5. รูปแบบการบริหารและภาวะผู้นำ (Style)

5.1 การบริหารเน้นการกระจายอำนาจการบังคับบัญชา ในระดับหน่วยรอง การตัดสินใจที่รวดเร็วและยืดหยุ่น ในการตอบสนองต่อสถานการณ์ เน้นภาวะผู้นำภาคสนาม ผู้บังคับหน่วยต้องมีความสามารถในการปรับตัว

5.2 จุดแข็ง มีความยืดหยุ่นสูงในการปฏิบัติการ มีระบบการฝึกและพัฒนาผู้นำหน่วยอย่างต่อเนื่อง

5.3 จุดอ่อน เนื่องจากการตั้งหน่วยเฉพาะกิจ มีการหมุนเวียนกำลังพลตลอดเวลา อาจทำให้ขาดแนวทางการพัฒนาผู้นำในระยะยาว

6. กำลังพล (Staff)

6.1 การกำลังพลส่วนใหญ่เป็นอาสาสมัคร จากประชาชนในพื้นที่ ทำให้มีความเชี่ยวชาญในการเดินทางในพื้นที่ภูมิสำเนาและปฏิบัติการนอกแบบได้ดี หากได้รับการฝึกอบรมด้านการข่าวและปฏิบัติการจิตวิทยา

6.2 จุดแข็ง รู้จักพื้นที่และมวลชนเป็นอย่างดี มีความเชี่ยวชาญในการรบนอกแบบ

6.3 จุดอ่อน เนื่องจากการตั้งหน่วยเฉพาะกิจ มีการหมุนเวียนกำลังพลตลอดเวลา ทำให้ขาดกำลังพลที่มีประสบการณ์ระยะยาว กำลังพลหมุนเวียนสูง ส่งผลต่อความต่อเนื่องของการปฏิบัติงาน

7. ทักษะ (Skills)

7.1 หน่วยทหารพรานมีการก่อตั้งมานาน มีหลักนิยมการปฏิบัติของหน่วย สะสมองค์ความรู้และประสบการณ์ทำงานมาอย่างต่อเนื่อง สิ่งนี้ทำให้เกิด ทักษะหรือความชำนาญในการทำงาน ทั้งทักษะในเรื่องกระบวนการทำงาน และกระบวนการคิดตกลงใจ

7.2 จุดแข็ง กำลังพลบรรจุมาจากประชาชนในพื้นที่ สามารถพูดภาษาท้องถิ่นได้ ทำให้ ทักษะทางด้านภาษาเป็นจุดแข็งสำคัญ ที่ทำให้หน่วยทหารพรานนำข้อมูล

หรือข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ และการ ปจว. ได้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีทักษะมนุษย์ (Human Skill) มีความรู้ด้านวัฒนธรรม ธรรมเนียมนิยมปฏิบัติ รู้จักพื้นที่และมวลชน เป็นอย่างดี

7.3 จุดอ่อน กำลังพลใหม่ที่บรรจุเข้ามา อาจมีจุดอ่อนในเรื่องทักษะทางการรบ การปฏิบัติทางยุทธวิธี ความแข็งแรงของร่างกาย ทักษะการใช้อาวุธ การเคลื่อนที่ และการลาดตระเวนรบ เป็นต้น ซึ่งควรพิจารณาหาแนวทางฝึกอบรมเพิ่มเติมให้แก่กำลังพลรุ่นใหม่

ผนวก ค

สรุปผลวิเคราะห์หน่วยเฉพาะกิจกรรมทหารพรานด้วยปัจจัย SWOT Analysis

1. จุดแข็ง (Strengths)

1.1 ความยืดหยุ่นและความคล่องตัวสูง หน่วยทหารพรานถูกออกแบบให้มีโครงสร้างขนาดเล็ก คล่องตัว สามารถเคลื่อนที่และปรับกำลังได้อย่างรวดเร็ว สามารถปรับยุทธวิธีได้ตามสถานการณ์ เช่น การรบนอกแบบจรยุทธ์ และปฏิบัติการจิตวิทยา

1.2 การใช้กำลังพลจากประชาชนในพื้นที่ กำลังพลส่วนใหญ่เป็นอาสาสมัครจากท้องถิ่น ทำให้มีความเข้าใจด้านภาษา วัฒนธรรม และบริบททางสังคมของประชาชนในพื้นที่ ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเชิงลึก และปฏิบัติการด้านมวลชนสัมพันธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ความเชี่ยวชาญในการรบนอกแบบและยุทธวิธีเชิงจรยุทธ์ ทหารพรานได้รับการฝึกด้านปฏิบัติการพิเศษ สามารถรบในพื้นที่ป่าเขาและพื้นที่เมืองได้ ใช้ยุทธวิธีจู่โจม การซุ่มโจมตี และปฏิบัติการลาดตระเวนเชิงรุกได้ดี

1.4 มีแนวทางปฏิบัติที่ได้รับการรองรับจากนโยบายความมั่นคงของรัฐ สนับสนุนยุทธศาสตร์ "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" และการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ (ปปส.) ใช้แนวทาง การชนะใจมวลชน (Winning Hearts and Minds) เพื่อลดเงื่อนไขความขัดแย้ง

1.5 มีประสบการณ์ในพื้นที่ปฏิบัติการสูง มีประวัติการดำเนินงานมายาวนานและผ่านการปฏิบัติการกิจในสถานการณ์ก่อความไม่สงบมาโดยตลอด สามารถบูรณาการการทำงานกับฝ่ายพลเรือน ตำรวจ และทหารในพื้นที่

2. จุดอ่อน (Weaknesses)

2.1 โครงสร้างกำลังพลไม่มั่นคง ขาดความต่อเนื่อง ทหารพรานเป็นหน่วยกึ่งทหารที่กำลังพลเป็นอาสาสมัคร ทำให้เกิดอัตราการหมุนเวียนกำลังพลสูง การฝึกอบรมกำลังพลใหม่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง และอาจมีปัญหาค่ารักษาขวัญของกำลังพลบางส่วน

2.2 มีข้อจำกัดด้านอาวุธ ยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยี อาวุธและอุปกรณ์ที่ใช้เป็นแบบเบาและเหมาะกับปฏิบัติการจรยุทธ์ แต่ขาดอาวุธหนักในการสนับสนุนการรบที่เข้มข้น โครงสร้างหน่วยไม่มีฝ่ายสนับสนุนการยิงหนัก (เช่น ปืนใหญ่ หรือยานเกราะ) ทำให้การตอบโต้ภัยคุกคามขนาดใหญ่มีข้อจำกัด รวมทั้งระบบสื่อสารและการส่งกำลังบำรุงในบางพื้นที่ยังไม่เพียงพอ

2.3 การบูรณาการข้อมูลข่าวสารยังมีข้อจำกัด แม้ทหารพรานจะมีบทบาทสำคัญในการรวบรวมข่าวกรองในพื้นที่ แต่การบูรณาการข้อมูลกับหน่วยข่าวอื่น เช่น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และฝ่ายความมั่นคง ยังต้องมีการพัฒนาให้เชื่อมโยงมากขึ้น บางครั้งข้อมูลข่าวสารจากทหารพรานอาจขาดความแม่นยำ เนื่องจากอาสาสมัครบางส่วนยังขาดประสบการณ์และความรู้ด้านการข่าว

2.4 ความท้าทายในด้านการควบคุมพื้นที่ การกระจายกำลังเพื่อควบคุมพื้นที่ทำให้เกิดจุดอ่อนด้านการสนับสนุนซึ่งกันและกัน บางพื้นที่ยังคงมีจุดอ่อนด้านความมั่นคง โดยเฉพาะในโซนสีส้มหรือแดง (พื้นที่เสี่ยงสูง)

2.5 อิทธิพลของปัจจัยภายนอกต่อการปฏิบัติการ ทหารพรานต้องปฏิบัติภายใต้กรอบนโยบายของรัฐบาล และ กอ.รมน. ซึ่งบางครั้งอาจมีข้อจำกัดในการใช้กำลัง อีกทั้งการเมืองและแนวทางการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ส่งผลให้เป็นจุดอ่อนต่อแนวทางปฏิบัติของหน่วย

3. โอกาส (Opportunities)

3.1 การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนปฏิบัติการ มีการนำโดรน หรือระบบ UAVs, ระบบเฝ้าตรวจอัจฉริยะ และปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ามาใช้ ในการลาดตระเวน และเก็บวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร สามารถใช้ระบบเฝ้าตรวจอัตโนมัติ และเซ็นเซอร์ตรวจจับการเคลื่อนไหวมาช่วยในการปฏิบัติงาน

3.2 มีการพัฒนาแนวทางบูรณาการกับกำลังฝ่ายพลเรือน-ตำรวจ-ทหาร (พตท.) มีโอกาสเพิ่มความร่วมมือระหว่างทหารพรานกับหน่วยงานอื่น เช่น หน่วยเฉพาะกิจของตำรวจและศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)

3.3 การสนับสนุนจากประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากทหารพรานเป็นกำลังพลจากประชาชนในพื้นที่ ทำให้สามารถสร้างความไว้วางใจได้มากกว่ากำลังทหารหลักสามารถใช้ประโยชน์จากเครือข่ายชุมชนและผู้นำศาสนาเพื่อช่วยควบคุมสถานการณ์

3.4 การฝึกอบรมและพัฒนาขีดความสามารถของหน่วย สามารถพัฒนาแนวทางการฝึกใหม่ ๆ เช่น การรบในเมือง (Urban Warfare) เทคนิคหรือยุทธวิธี การต่อต้านการก่อความไม่สงบหรือการก่อเหตุร้าย และการปฏิบัติการไซเบอร์

4. อุปสรรค (Threats)

4.1 การก่อความไม่สงบที่มีการพัฒนาและปรับตัวมากขึ้น กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบพัฒนาเทคนิคใหม่ ๆ เช่น การใช้ IEDs (ระเบิดแสวงเครื่อง) ด้วยการใช้โดรน, การก่อการร้ายแบบเครือข่าย และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

4.2 แรงกดดันจากประชาคมระหว่างประเทศ ประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน และข้อกล่าวหาเรื่องการละเมิดสิทธิประชาชน อาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของหน่วย

4.3 การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและนโยบายของรัฐ แนวทางการแก้ไขปัญหของรัฐบาลอาจเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ซึ่งส่งผลกระทบต่อแนวทางการใช้กำลังของทหารพรานจนเกิดความสับสน

4.4 ปัญหาด้านงบประมาณและการสนับสนุนทางยุทธโศปกรณ์ หากงบประมาณมีข้อจำกัด ทำให้การฝึกอบรม การพัฒนาเทคโนโลยี และการจัดหาอาวุธยุทธโศปกรณ์อาจไม่สามารถทำได้เต็มที่

4.5 ความเสี่ยงต่อการสร้างเงื่อนไขความขัดแย้งใหม่ หากมีการใช้กำลังอย่างไม่เหมาะสม อาจเป็นเงื่อนไขใหม่ที่ผู้ก่อความไม่สงบใช้เป็นเครื่องมือโฆษณาชวนเชื่อได้

สรุปผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis

1. จุดแข็ง

หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานมีความยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง ด้วยโครงสร้างที่เบาและสามารถเคลื่อนกำลังได้อย่างรวดเร็ว เหมาะกับการรบนอกแบบ และการปฏิบัติการจิตวิทยา โดยเฉพาะในพื้นที่ป่าภูเขาหรือพื้นที่เมือง กำลังพลส่วนใหญ่เป็นอาสาสมัครจากประชาชนในพื้นที่ จึงมีความเข้าใจด้านภาษา วัฒนธรรม และสามารถเข้าถึงประชาชนได้ดี นอกจากนี้ หน่วยยังมีความชำนาญในยุทธวิธีจรยุทธ์ ใช้ยุทธศาสตร์ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ร่วมกับการชนะใจประชาชน (Winning Hearts and Minds) เพื่อแยกผู้ก่อความไม่สงบออกจากมวลชน อีกทั้งยังมีประสบการณ์ปฏิบัติการในพื้นที่ยาวนาน และสามารถบูรณาการทำงานกับหน่วยอื่นได้ดี

2. จุดอ่อน

ถึงแม้จะมีจุดแข็งหลายด้าน หน่วยทหารพรานยังคงเผชิญจุดอ่อนที่สำคัญ เช่น โครงสร้างกำลังพลที่ไม่มั่นคง เนื่องจากกำลังพลเป็นอาสาสมัคร ทำให้เกิดการหมุนเวียนสูง การฝึกอบรมต่อเนื่องจึงเป็นภาระ นอกจากนี้ยังขาดอาวุธหนักและเทคโนโลยีสนับสนุนขั้นสูง เช่น ยานเกราะหรือระบบสนับสนุนการยิง รวมถึงระบบสื่อสาร

และส่งผลกำลังบำรุงที่ยังไม่ครอบคลุมทั่วพื้นที่ การบูรณาการข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานยังไม่เต็มที่ ส่งผลให้ข่าวกรองบางส่วนขาดความแม่นยำ อีกทั้งการควบคุมพื้นที่ในบางโซนยังมีจุดอ่อน และปัจจัยภายนอกทางการเมืองหรือข้อจำกัดเชิงนโยบายอาจกระทบต่อแนวทางการปฏิบัติ

3. โอกาส

มีหลายปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาขีดความสามารถของหน่วย เช่น การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่าง UAVs ระบบเฝ้าตรวจอัจฉริยะ และ AI เพื่อสนับสนุนการข่าวและการปฏิบัติการ การบูรณาการการทำงานร่วมกับฝ่ายพลเรือน ตำรวจ และทหาร (พตท.) มีแนวโน้มดีขึ้น และหน่วยสามารถใช้ความไว้วางใจจากประชาชนในพื้นที่เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายข่าวกรองและความร่วมมือทางสังคมได้ นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาแนวทางการฝึกให้สอดคล้องกับภัยคุกคามยุคใหม่ เช่น การรบในเมือง การปฏิบัติการไซเบอร์ และการต่อต้านการก่อเหตุร้าย

4. อุปสรรค

อย่างไรก็ตาม หน่วยยังต้องเผชิญกับภัยคุกคามที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงที่พัฒนาเทคนิคใหม่ เช่น การใช้ระเบิดแสวงเครื่องแบบควบคุมระยะไกล และโดรน อีกทั้งยังต้องรับมือกับแรงกดดันจากนานาชาติในประเด็นสิทธิมนุษยชน ซึ่งส่งผลต่อภาพลักษณ์ของหน่วย ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและนโยบายของรัฐอาจทำให้แนวทางการใช้กำลังไม่มีเสถียรภาพ ปัญหาด้านงบประมาณและยุทธโศปกรณ์อาจเป็นข้อจำกัดต่อการพัฒนา และที่สำคัญคือ ความเสี่ยงในการสร้างเงื่อนไขความขัดแย้งใหม่ หากมีการใช้กำลังไม่เหมาะสม ซึ่งอาจถูกฝ่ายตรงข้ามใช้เป็นเครื่องมือโฆษณาชวนเชื่อ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ

พันเอก ภาคิน เกื้อกุล

วัน เดือน ปีเกิด

23 พฤศจิกายน 2522

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2537	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดควนชะลิก
พ.ศ. 2541	โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 39
พ.ศ. 2545	ปริญญาตรีวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมเครื่องกล โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 50
พ.ศ. 2549	หลักสูตรชั้นนายร้อย เหล่าทหารราบ ศูนย์การทหารราบ รุ่นที่ 117
พ.ศ. 2554	หลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารราบ ศูนย์การทหารราบ รุ่นที่ 93
พ.ศ. 2556	หลักสูตรหลักประจำ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ 91

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2546 - 2548	ผู้บังคับหมวดปืนเล็กกองร้อยอาวุธเบากองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์
พ.ศ. 2548 - 2550	ผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์
พ.ศ. 2550 - 2555	นายทหารฝ่ายยุทธการ กองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์
พ.ศ. 2556 - 2558	หัวหน้าฝ่ายยุทธการ กองพลทหารราบที่ 5
พ.ศ. 2559 - 2561	ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 25
พ.ศ. 2563 - 2564	ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 25
พ.ศ. 2564 - 2566	ผู้บังคับการกรมทหารพรานที่ 48

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2566 - ปัจจุบัน	รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 25
----------------------	---------------------------------